

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 3. po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 ct., pocztą 7 ct.
Biuro Redakcyi i Administracyi Ul Czarneckiego 18.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł.; kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej*, otrzymują cało i półroczni abonenci bezpłatnie, dwieroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct. drudzy 30 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 ct. kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.

Listy należy frankować. Reklamacye otwarte wolne są od opłaty pocztowej.

Na liczne zapytania odpowiadamy, że *Gazetę Lwowską* prenumerować można w Cesarstwie Rosyjskiem i w Królestwie Polskiem w księgarni Gebethnera i Wolffa w Warszawie (Krakowskie Przedmieście Nr. 15). Przedpłata wynosi: w Warszawie rocznie rs. 11. kop. 40; na prowincyi rs. 13 kop. 40.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 11. Paźdź. 1874, mocą którego cesarskie rozporządzenie z d. 13. Maja 1873 (Dz. ust. państwa nr. 65 z r. 1873), zmieniające z uwzględnieniem §. 14 ustawy zasadniczej o reprezentacyi państwa z d. 21. Grudnia 1867 (D. u. p. nr. 141) §. 14 statutów austriackiego banku narodowego (D. u. p. nr. 31 z r. 1872) zostaje zniesionem.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 13. Maja 1873 (D. u. p. nr. 65), którem bank narodowy upoważniony został, według statutów weksle eskontować lub według statutów brać w zastaw efekta, nie będąc co do wydanych na to sum w notach wiązanych kwotą, oznaczoną w ustępie 2gim §. 14 statutów bankowych, zostaje zniesionem.

Niniejsze rozporządzenie ma wejść natychmiast w życie.

Schönbrunn, 11. Października 1874.

Franciszek Józef m. p.

Auersperg m. p. Lasser m. p. Bahans m. p. Stremayr m. p. Glaser m. p. Unger m. p. Chlumecky m. p. Pretis m. p. Horst m. p. Ziemiałkowski m. p.

W drugiej połowie września r. b. ustał księgosusz w zakładach kontumacyjnych w Husiatynie i w Kozaczówce, w Sidorowie, w Nizborgu, i w Kluwińcach w powiecie Husiatyńskim; wybuł zaś w przysiołku Bednarówce od Suchodół, w powiecie Husia-

tyńskim, w kontumacyi Skalańskiej w powiecie Borszczowskim, w Tarnopolu, w Tokach, w powiecie Zbarazkim, i w Kobyłowlkach w powiecie Trembowelskim.

Z ogólnej liczby bydła rogatego w tych miejscowościach 3740 sztuk w 42 zagrodach, padło 16, ubito zaś 146 chorych, i 89 sztuk podejrzanych o zarazę bydła rogatego, oraz 10 chorych i 150 zdrowych owiec.

Co się podaje do powszechnej wiadomości.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, dnia 7. października 1874.

Z powodu wybuchu zarazy między stadami wołów w Tarnopolu i w Tokach w powiecie Zbarazkim zarządono wszelkie środki ostrożności i przytłumienia zarazy ustawą z d. 29. czerwca 1868 przepisane i ustanowiono w myśl §. 27. powołanej ustawy trzechmłowy okręg zarazy, do którego wcielono następujące miejscowości z powiatu Tarnopolskiego: Baworów, Bajkowie, Berezowica wielka, Biała, Białoskórka, Borki wielkie, Bucniów, Cebrów, Chodaczków mały, Chodaczków wielki, Czartorya, Czerniechów, Czernielów mazowiecki, Czernielów ruski, Czołhańszczyzna, Czystylów, Dołżanka, Domamorycz, Draganówka, Dubowce, Dyczków, Grabowiec, Hładki, Hluboczek wielki, Janówce, Janówka, Ithrowica, Isypowce, Iwaczów dolny, Iwaczów górny, Kipiaczka, Korkutówce, Konopkowska, Krasówka, Krzywki, Kurniki szlacheckie, Kurowce, Kutkowie, Ludwikówka, Ładyczyn, Łozowa, Łuczka, Łuka wielka, Małaszowce, Mikulińce, Myszkowice, Nastasów, Ostrów, Petryków, Płótycz, Poczapińce, Podsmyskowce, Proniatyn, Proszowa, Romanówka, Rusianówka, Seredyńce, Skomorochy, Smolanka, Smykowce, Stehnikowce, Stupki, Szlachcińce, Tarnopol, Toustoróg, Wola mazowiecka, Worobijówka, Zabójki, Zagrobela, Zarudzie, Zaścianka, Zastawie, Konstanyńka, Seredyńki, Kolasantówka, Pleskowie, Dikowce, Obarzańce, Zarudzie, Denysów, Kupeczyńce, Józefówka, Maryanka, Magdałówka, Kozówka, Suszczyn, Ostalce.

Z powiatu Zbarazkiego: Czerniechowce, Czumale, Dobrowody, Hluboczek mały, Iwazkowie, Netreba, Nowiki, Ochrymowce, Opryłowce, Warwaryńce, Stryjówka, Wałachówka, Werniki, Zbaraż stary, Zbaraż miasto, Załuże, Zarubin-e, Zarudzie, Wygoda, Tarasówka, Łubianki niższe, Łu ranki wyższe, Bazarzyńce, Kretowce, Hrycowce, Kujdańce, Romanowe sioło.

Z powiatu Złoczowskiego: Jezierna. Z powiatu Brzeżańskiego: Pokropiwna, Kozłów, Dmuchawiec, Taurów, Słobódka, Horodyszcze, Płótycz.

Z powiatu Skalańskiego: Hałuszczyńce, Zerebki królewskie, Zerebki szlacheckie.

Z powiatu Trembowelskiego: Nałuże, Łosznów, dalej z powiatu Zbarazkiego: Toki, Worobijówka, Palczyńce, Hnilice, Hniliczki, Prosołce, Pieńkowce, Medyn, Skoryki, Korszełówka, Terpiłówka, Klimkowce, Kozary, Nowe-sioło, Hołoszyńce, Koszlaki, Hołotki, Kujdańce, Jacowce, Bogdanówka, Romanowe sioło, Huszczanki, Łozówka, Obwodówka, Dobromirka, Szyły, Lisieczyńce, Szełpaki, Suchowce, oraz z powiatu Skalańskiego, Zadniszówka, Dorofijówka, Podwołoczyska, Supronówka, Kamionki, Mysłowa, Mołczanówka, Chmieliska, Hałuszczyńce.

Oraz zabroniono odbywania targów na bydło rogate w Tarnopolu, Mikulińcach, Zbarażu i w Jeziernie, tudzież ładowania i wyładowywania bydła rogatego i płodów zwierzęcych na stacyi kolejowej w Tarnopolu, Jeziernie, Hliboczk, Borkach, Romanówce, Bogdanówce i w Podwołoczyskach, na czas trwania zarazy w Tarnopolu.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, dnia 5. października 1874.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Lwów, dnia 14. października.

Podnosiliśmy już niejednokrotnie na tem miejscu, że ślady wielkiego przesilenia giełdowego, które zeszłego roku tak dotkliwą klęską nawiedziło świat finansowy austriacki, coraz bardziej się zacierają, że wbrew złowrogim Kassandrom dziennikarskim, sprzymierzonym z awanturniczą spekulacją giełdową, rzetelne ekonomiczne interesa, dzięki swej prawdziwej wewnętrznej żywotności, zdołały przetrwać zwycięzko burzę chwilową, która tak nielitościwie zdruzgotała wszystko, co opierało się tylko na zuchwałej imprezie spekulacyjnej, na kruchej podstawie giełdowych urojeń. Dzisiejsza urzędowa *Wiener Zeitung* podaje dekret o zniesieniu rozporządzenia z dnia 13. maja 1873, którem to rozporządzeniem zmieniony został §. 14. statutu banku austriackiego. Rozporządzeniem tem, które

miało na celu niesienie pierwszej pomocy prawdziwie żywotnym i rzetelnym żywiolom finansowym i ekonomicznym, porwanym na chwilę w wir katastrofy, został był upoważniony bank narodowy do eskontowania weksli albo wydawania pieniędzy na efekta nawet po za miarę, określoną ustępem drugim §. 14. ustaw banku narodowego. Otóż wyjątkowa ta zmiana statutu upada dzisiaj, a z nią ginie ostatni ślad, zaciera się ostatnie wspomnienie katastrofy, której pewne organa opinii usiłowały nadać najstraszniejszą pozory, byle tylko zmusić rząd, aby spieszył ratować to, co ratunku nie było warte. Co rząd uczynił wówczas zmianą §. 14. ustaw banku narodowego, założeniem kas zaliczkowych i t. p., było jedynie możliwym i roztropnym środkiem pomocy — a dzięki żywotności i wewnętrznej sile ekonomicznych stosunków Austrii dziś i ta pomoc rządu stała się zbyteczną. Dzisiaj te same dzienniki, które ruinę ostateczną wróżyły całemu życiu ekonomicznemu Austrii, jeżeli rząd nie będzie ratował bankowego awanturnictwa i giełdowego szarlatanizmu, dziś te same dzienniki przyznać muszą, że to, co miało podstawę bytu i warunki żywotne w świecie finansowym, przetrwać musiało i szczęśliwie przetrwało przesilenie, i że pomoc rządowa poprzestając na ratowaniu tego, co na ratunek zasługiwało, nie mogła i nie potrzebowała przybierać rozmiarów, jakie mu narzucić chcieli alarmiści w interesie niezdrowej i dwuznaczej spekulacyi

Sprawie hr. Arnima poświęca *Montags Revue* artykuł naczelny, w którym wykazuje, że uwiezienie byłego ambasadora nie jest wcale wynikiem nienawiści ks. Bismarcka ku niemu, lecz prostym następstwem popełnionego nadużycia. Opinia publiczna, zaalarmowana nadzwyczajnością wypadku, przypisywała mu w pierwszej chwili znaczenie przesładowania, pochodzącego z czysto osobistych pobudek. Gdy jednak wyszły na jaw bliższe szczegóły wszczętego przeciw hr. Arnimowi procesu, okazało się, że pierwszy sąd o tej sprawie był wcale niezasadnym. Hr. Arnim wzbrania się, jak wia-

OBRAZKI Z ALP

II.

Ortles.

(Ciąg dalszy.)

Cóż dopiero powiesz, gdy spotkasz źródło, które w twych oczach z całą siłą było jeszcze i kryształową wyrzucało wodę, a zanim się obejrzeć zdołałeś, już znikło, już gdzieś w podziemiach zamarło!... W Assathal, w niższej Engandynie, widziałem źródło, które wypływa z głębokiej jaskini wapiennej do wielkiego bassenu i ztamtąd spada do doliny jako duży potok; ale to źródło trzy razy w dniu na trzy godziny bić przestaje, i dopiero o dziewiątej z rana budzi się i po raz pierwszy daje znak życia. Takie peryodycznie bijące źródła — a jest ich więcej w Alpach — są zapewne owemi bocznymi otworami, któremi woda odpływa nie mogąc się pomieścić w kanałach dla niej przeznaczonych.

Spadające strumienie opowiadają ci, co się dzieje w górach. Wśród najpogodniejszego dnia jeden ci niesie mętną, ponurą wodę, inny kawałki lodu ciska w przepaście, inny swą czystą przejrzystą wodą nęci cię, abyś się przypatrywał pstrągom, co w nim pływają wesoło.

Pstrągi, to najciekawsze mieszkańce alpejskich potoków, to rycerze-lupieżcy rybiego świata, co pod skałą, w swym kamiennym zamku czatują na przepływającą zdobycz. Ktoby pomyślał, że te piękne,

czzerwono nakrapiane ryby, które z taką przyjemnością widzimy na półmiskach szwajcarskich *table d'hôte*, to najdrapieżniejsze stworzenia górskich potoków, to alpejskie rekiny. Ze wszystkich ryb znajdujemy je najwyżej, tak, że do 6500 stóp nad powierzchnią morza jak wysoko tylko strumyki nie marzną, można je widzieć, jak czochają na wodne robaki, myszy, ślimaki lub żaby! Alpejscy rybacy cuda opowiadają o łatwości, z jaką pstrągi znaczne na wodzie potrafią przeskakiwać przestrzenie, jak jedynym skokiem rzucają się w górę, aby móżdżkiem ominąć znacznie nawet wysokie wodospady.

Podobnie jak do naszych rzek karpackich, jak do Dunajca, z północnych mórż płyną łososię w alpejskie strumienie, niewytłomaczoną wiedzioną siłą. Największe zawady są dla nich niczem, aby tylko w kryształowe dostać się wody i tam złożyć swą ikrę.

Górskie wody, górskie strumienie, pomimo że wychowane w Alpach, że tam początek swój biorą, pracują ciągle nad zagładą gór; powolną ale nieustanną pracą podmywają je, usuwają, roznoszą skały i kruszą najtwardsze granity, a góry olbrzymi nie mają broni, aby walczyć przeciw dzieciom własną karmionym pierśią. Z wodami świat roślinny i zwierzęcy zawarł potajemny związek, aby nawzajem zdobyć ten świat alpejski, aby zedrzeć górcom ich surową skalistą oponę, a natomiast rozgościć się tam zielenią, zajaśnieć różnobarwnem kwieciami. To też gdzie tylko skała wietrzeje, gdzie tylko kamień umiera, tam się natychmiast znajdzie szary mech, forpocza wszelkiej roślinności, a gdziekolwiek woda przepływa, możesz być pewnym, że za jej śladem pójdą tysiące roślin, aby swemi korzonkami rozpulchnić ziemię, wdzierać się

coraz głębiej i głębiej i przygotowywać miejsce dla coraz potężniejszych roślin.

Smutne wrażenie robią wsie alpejskie położone już na krańcach vegetacyi. Poważne, ponure, szukają południowych stoków gór i miejsc, któreby były bezpieczne przed lawinami, aby rozłożyć swe szare, z granitu stawiane domy. Przejeżdżając koło Stils, jednej z największych wsi alpejskich w południowym Tyrolu, mimo woli pytałem się, z czego tutaj ludzie żyją? jak sobie na chleb zarabiają? Nigdzie bowiem nie widziałem uprawnego pola, nigdzie zieleniejącego się drzewa, wszędzie tylko kamień zimny ku tobie szle pozdrowienie. Ludność jakgdyby wymarła, zaledwie kilka starych kobiet w ubogich szatach błąka się pomiędzy domami, a szum strumyka i klekot koła młyńskiego, to jedyny głos jaki cię ztamtąd dochodzi. Mieszkają tam sami prawie murarze, od młodości oswojeni z kamieniem; ponieważ jednak w domu nie ma zarobku, więc wychodzą w świat na robotę, i zaledwie trzy zimowe miesiące pilnują domowego ogniska.

Jeszcze jedna osada, jeszcze kilka kamiennych domków i ujrzałem przed sobą w całej potęgę i świetności lodowce Ortlesa...

Skandynawska legenda opowiada, że w górach są złożone zakłęte skarby, a brzydkie gnomy i olbrzymi o ogromnej sile stoją na ich straży. W zacczarowanym zaś zamku lodowców królowi dziewczica o pięknym obliczu, ubrana w dyadem z brylantów niewidzianej wielkości. Ale królowa ta zimna jak lody, z których zbudowane jej kryształowe zamki, zawsze wabi do siebie bohaterów, zawsze im pełne ognia posyła spojrzenia, a gdy nieroztropni do niej się zbliżą, uwięzną na lodowatym łożu, które im zdradna gotuje dziewczica...

Zaiste na szczytach Ortlesa ta królowa ma wspaniałą siedzibę... Dwa wierzchołki niepokalanej białości (12.356 stóp) jaśnieją w porannem słońcu, oparte na całym pasmie czarnych, potężnych gór. Po prawej stronie bezdennej lodowiec obwisł aż po samą dolinę i wyrzuca z siebie kłęby pieniającej się wody, po lewej lawiny uślały sobie łożysko, głębokie, ponure, prawdziwą drogę zniszczenia. Na samym dole, u stóp olbrzyma, wesoła, zielona łąka rozłożyła się po obydwu stronach strumienia, a kilka świerków ocieniło mały, tajemniczy domek. Ciekawością zdjęty zchodzisz do tego domku, ale około niego żadnej żyjącej nie widzisz istoty, żaden ślad na zapomnianej drożynie nie zdradza ci jej tajemniczych mieszkańców. Idziesz dalej z duszą pełną poważnego nastroju i spostrzegasz, że duży strumień wody wybucha z tajemniczego domku.

Pobożny lud tyrolski przypisuje cudowną władzę trzem źródłom bijącym u stóp Ortlesa, i trzy te źródła ujął w ten sposób, że jedno z nich wypływa z piersi Zbawiciela, drugie z piersi świętego Jana a trzecie z łona Matki Chrystusowej. Tajemniczy domek mieści te źródła, które wypływają z niego w jeden złączone strumień...

Powiadają, że od tych trzech źródeł (*tres fontes*) Trafoi wzięło swą nazwę.

Nie przypominam sobie miejsca, gdzieby przyroda sprawiła na mnie tak poważny, tak uroczyisty widok jak tutaj — w dolinie Trafoi. Wszystkie czynniki natury złożyły się, aby stworzyć obraz niezatarty swą powagą w pamięci. Nawet owe mgły i chmury, co jak złe duchy leniwo pełzają po górach, wieszając się po skałach i lodowcach, przyczyniają się do podniesienia uroku całego obrazu.

domo wydać dokumentów, które wedle jego twierdzenia mają charakter czysto prywatny. Przypisuje sobie przeto głos stanowczy w sprawie, w której decyzya nie do niego należy. Jeżeli nakaz ministerstwa spraw zagranicznych wydawał mu się nieuzasadnionym, wolno mu było odwołać się do cesarza lub do władzy sądowej. Zatrzymanie jednak dokumentów na własną rękę jest w każdym razie aktem karygodnej samowoli.

Tak argumentuje *Montags Revue* a przechodząc do uwiezienia hr. Arnima, powiada, że nie nastąpiło ono nagle. Przez długi czas starało się ministerstwo spraw zagranicznych przekonać hrabiego o niesłuszności jego zaopatrywania i nie przestawało odwoływać się do poczucia obowiązku i subordynacji urzędniczej. Dopiero po wyczerpaniu wszelkich innych środków zawieszano pomocy sądu. Odtąd już ks. Bismarck znika zupełnie z widowni. Odtąd już tylko państwo występuje w obronie praw swoich. „Bez wątplenia, kończy *Montags Revue*, ma hr. Arnim prawo uchodzić w opinii publicznej tak długo za wolnego od winy, póki o niego przekonany nie zostanie. Lecz przyznać należy, że walczą przeciw niemu nader ważne poszlaki. Kwestya przychylności lub nieprzychylności jego szefa może być zupełnie pominięta, nie jest ona bowiem przedmiotem śledztwa sądowego. Także kwestya czy i o ile hr. Arnim zasługuje na zaufanie, ma znaczenie li drugorzędne. Rozstrzygającym jest tylko nieusprawiedliwione posiadanie publicznych dokumentów. Być może, że postępowanie będące następstwem tego posiadania jest bardzo surowem, być może że forma tego postępowania jest drażniącą, lecz surowość w takim razie leży w ustawie i nie wolno innych czynników czynić za to odpowiedzialniemi.“

Napężenie stosunków panujące między rządami francuzkim a hiszpańskim znalazło niejako oficjalny wyraz w instalacyjnej przemowie posła francuzkiego hr. Chaudordy, mianej przy wręczeniu list wierzitelnych naczelnikowi władzy wykonawczej w Madrycie. Poseł francuzki wspominał o „przemijających nieporozumieniach“ a marszałek Serrano w odpowiedzi swej powtórzył te wyrazy, jakby dla skonstatowania rzeczywistości faktu. W giętkiej i ostrożnej mowie dyplomatycznej wyraził takie mające spotęgowane znaczenie. Lecz nie tylko te wyrazy świadczą o znacznym oziębieniu stosunków między Hiszpanią a Francją. Lepiej jeszcze świadczy o tem ton zimny i konwencyonalny odpowiedzi Serrana, który widocznie ważył każde słowo, aby nie powiedzieć za dużo i niewolniczo trzymał się to-

ku przemówienia francuzkiego pełnomocnika. Szywność ta tem plastyczniej występuje, gdy porównamy oschłą odprawę daną hr. Chaudordy'emu z serdecznością i ciepłem jakie wieje z każdego niemal wyrazu, skierowanego do pełnomocnika W. Brytanii. Tu Serrano nie ważył słówek, lecz mówił tak, jak przyjaciel zwykł mawiać do przyjaciela, jak człowiek, któremu wdzięczność dyktuje wyrazy płynące wprost od serca. Na innym miejscu podajemy w dosłownem brzmieniu ciekawą tę wymianę dyplomatycznych elokubracyj; z porównania ich czytelnicy z łatwością wysnują wnioski, które tu tylko zaznaczyliśmy. Zauważać wreszcie wypada, że posłowie francuzki i angielski nie bez głębszego powodu zapewne tytułowali marszałka Serrana szefem władzy wykonawczej podczas gdy posłowie Austrii i Niemiec w przemowach swych używali jak wiadomo, tytułu „Mości Książę“.

XVIII. posiedzenie Sejmowe

z dnia 13. października.

Początek o godz. 11tej. Przewodniczącym marszałek krajowy J.O. ks. Leon Sapieha; przez pewien czas Najprz. ks. biskup Stupnicki; komisarz rządowy J.W. p. Bartmański.

Przedłożono następujące petycje:

1) Szluz Katarzyna, wdowa po nauczycielu, o podwyższenie pensji wdowiej. 2) Jaworów Wydz. pow., o budowę drogi z Rawy na Niemirów, Jaworów do Sądowej Wiszni. 3) Horozaua gmina, z protestem przeciw okręgowi gminnym. 4) Mieszkańcy Zakliczyna i okoliczni, w przedmiocie budowy drogi Tarnów, Sącz, Niedzica 5) Drohomirzany gmina, z protestem przeciw okręgowi gminnym. 6) Komitet Towarzystwa gospodarczego we Lwowie, o założenie i uposażenie szkoły rolniczej w Horodence. 7) Grybów Wydz. pow. o subwencję 1.000 zł. na budowę drogi gminnej z Ciężkowic do Kaśny.

Ks. Kaczała w imieniu komisji budżetowej przedkłada wniosek, aby dla pogorzeliów gminy Ulwówek wyznaczyć z funduszu krajowego kwotę 200 zł. zapomogi. Przyjęto.

Poseł Pietruski referuje o wyborze ks. Stempka. Wybór ten uznano za ważny, i natychmiast też złożył ks. Stempka przepisane regulaminem przyrzeczenie poselskie w ręce ks. marszałka.

P. Skwarczyński wnosi sprawozdanie Wydziału krajowego z petycji gminy m. Gorlic o przyzwolenie na pożyczkę 250 tysięcy zł. z umorzeniem w 30tu latach na odbudowanie po pożarze. Wydz. kraj. zgadza się, aby kraj poręczył za m. Gorlice tylko 100.000 zł. które mają być rozpozyczone między pojedynczych obywateli tegoż miasta i hipotecznie zabezpieczone na ich majątkach, że warunki pożyczki mają być

ludu w Alpach, że lodowce przez lat siedm się zmniejszają, a przez tyleż lat powiększają swoje terytorjum. Jeżeli więc lodowce wracają na swoje góry, wtedy będzie rok żyzny. spokojny, szczęśliwy; jeżeli zaś zniżyły się ku dolinom, ludność alpejska oczekuje zimnego, dżdżystego lata, a co więcej oczekuje wojny. Ukazanie się u nas komety ma to samo znaczenie, co zniżanie się lodowców w Alpach.

W pamiętnym roku 1815—1816 obszar lodowców był tak wielki, jak ich najstarsi nie pamiętali ludzie. W latach 1849 i 1870 również do większych aże i zwykłe dorosły rozmiarów; podczas gdy od roku 1853—1865 ciągle się zmniejszały — były to bowiem lata ciepłe i żyzne.

Pola lodowców były przez długie czasy owym tajemniczym Sfinksem w przyrodzie, o którego istnieniu i początku najrozmaitsze krążyły wieści. Tysiące opowiadań łączyło się z lodowcami, a wszystkie tajemnicze, a wszystkie niewytłumaczone. Nauka nawet bardzo słabe miała o nich wyobrażenie i dopiero nowsi przyrodnicy jaśniejsze na nie rzucili światło.

Agassiz i Desor żyli na lodowcach przez pięć lat całemi miesiącami. Pp. Dollfus i K. Martins robili pomiary i znaleźli pola lodowców na 1000 stóp głębokie. Inni przyrodnicy spuszczały się w szczeliny lodowców i odkrywali tam najrozmaitsze wydrążenia i jaskinie. Tyndalowi również nauka o lodowcach znakomite zawdzięcza odkrycia.

Więc jak się tworzą lodowce, jaka jest natura?

(Ciąg dalszy nastąpi.)

zatwierdzone przez Wydz. krajowy i że nowo odbudowane domy wraz z wszystkimi przynależnymi budynkami mają być kryte ogniotrwałym materiałem.

P. p. Rydzowski, Golejewski, sprzeciwiają się redukcji pożyczki na 100.000 zł., jeżeli m. Gorlice uznaje, że potrzeba mu 250.000 zł.

Sprawozdawca p. Skwarczyński wykazuje, że jeżeli na odbudowanie Stanisławowa kraj poręczył 500.000 zł. pożyczki, to w stosunku do liczby ludności i cyfry podatku m. Gorlic słusznym jest, aby za nie poręczyć tylko 100.000 zł. — tyle wystarczyć powinno.

Przy głosowaniu przyjęto proponowaną przez Wydział krajowy kwotę 100.000 zł. a odrzucono wniosek dr. Rydzowskiego, aby przyzwoić 250.000 zł.; zmieniono jednak wniosek Wydziału krajowego o tyle, że tylko domy mieszkalne będą musiały być kryte ogniotrwałym materiałem, budynki zaś uboczne nie podlegają temu warunkowi. Następnie referuje dr. Zucker w imieniu komisji prawniczej o wnioskach p. Chrzanowskiego co do zmiany regulaminu Izby. Wnioski te brzmią:

Art. I. §. 25. tymczasowego regulaminu obrad sejmowych z d. 27. listopada 1865 znosi się w teraźniejszej jego osnowie, a ma brzmieć jak następuje:

§. 25. Nazajutrz po posiedzeniu protokół złożonym będzie w biurze sejmowem i tamże przez 24 godzin służyć ma posłom do przejrzania.

Uwagi, niemniej zarzuty co do treści protokołu ma poseł przedstawić Marszałkowi żądając sprostowania, a Marszałek może to sprostowanie zarządzić, przekonawszy się, że jest uzasadnione. Jeżeli Marszałek odmawia żądaniu sprostowania, poseł ma prawo wystąpić na najbliższem posiedzeniu sejmowym z wnioskiem o sprostowanie protokołu z przytoczeniem dosłownem dotyczącego ustępu protokołu i oraz żądanego sprostowania, a Izba uchwałą swą rozstrzyga.

Protokół ma być podpisany przez Marszałka i dwóch sekretarzy, następnie w księgę protokołów wciągnięty, wydrukowany i posłom rozdany. Jeżeli co do treści protokołu uczyniono w terminie wyżej przepisanyemu uwagi lub zarzuty, podpisanie protokołu ma nastąpić dopiero po ich rozstrzygnięciu przez Marszałka, a względnie przez Sejm.

Protokół posiedzenia ostatniego przed odroczeniem lub zamknięciem sejmum ma być na temże ostatniem posiedzeniu odczytany, sprawdzony i po zatwierdzeniu przez Izbę podpisany przez Marszałka i dwóch sekretarzy.

Art. II. Ostatni ustęp §. 79. w tymczasowym regulaminie sejmowym z dnia 27. listopada 1865, który brzmi:

„Rozprawa nad interpelacją i nad odpowiedzią interpelowanego nie może być dopuszczoną“

znosi się w dotychczasowej osnowie, i ustęp ten ma brzmieć jak następuje:

„Sejm postanowi, czy wskutek odpowiedzi na interpelację, lub też odmówienia odpowiedzi, nastąpić ma rozprawa, bądź natychmiast, bądź też na najbliższem posiedzeniu Sejmu. Uchwałą tę powoła Sejm bez wszelkich rozpraw, na wniosek poparty przez 15-tu posłów, a uczyniony na temże posiedzeniu, na którym była daną odpowiedź na interpelację lub oświadczenie odmówienia odpowiedzi. Przy rozprawie nad odpowiedzią na interpelację nie wolno czynić wniosków.“

Komisya prawnicza wnosi, aby wnioski te przyjęte bez zmiany.

Pan komisarz rządowy: Imieniem rządu muszę zastrzedz, że zmiana regulaminu, którą komisya proponuje w artykule II, nie dotyczy wewnętrznego porządku toku rozpraw w tej wys. Izbie, ale zawiera nowe, ustawodawcze postanowienia regulaminu, które, aby się stały obowiązującymi, potrzebują Najwyższej Sankcyi.

P. p. Chrzanowski i Skrzyński starają się udowodnić, że podobna zmiana regulaminu może być uchwaloną prostą większością głosów i nie potrzebuje być sankcyonowaną przez Najj. Pana. P. Chrzanowski wniósł poprawkę, ażeby punkt drugi podzielić na trzy artykuły i nad orzeczeniem wymagającym podług zdania komisarza rządowego zatwierdzenia cesarskiego, głosować z formalnościami przepisanimi do zmiany statutu krajowego.

P. komisarz rządowy: Zastrzeżenie, które uczyniłem co do tego wniosku, odnosiło się do całego artykułu. Poprawka zaś p. Chrzanowskiego dąży do tego, aby przez opuszczenie jednego tylko ustępu dzisiejszego regulaminu dopuścić dyskusję nad interpelacją nie oznaczając sposobu, w jaki ta dyskusya dopuszczoną być ma. Zastrzeżenie więc moje, które uczyniłem, że postanowienie takie nie dotyka jedynie wewnętrznego porządku obrad w Wys Izbie, utrzymuję teraz tak co do jednego jak co do drugiego artykułu.

Ks. Marszałek wyluszcza przepisy

regulaminu co do głosowania nad tego rodzaju uchwałami.

P. Skrzyński podnosi redakcyę komisijną drugiego wniosku.

P. Chrzanowski cofa swoje poprawki.

Sprawozdawca dr. Zucker wykazuje, że jeżeli Sejm cały regulamin przyjął w 1865 r., nie potrzebując go przedkładać do sankcyi Najj. Panu, więc ma teraz wszelkie prawo w tej samej drodze zmienić jedno z orzeczeń tegoż regulaminu. Mowca powołuje się na przykład Rady państwa, której regulamin musiał być przedkładany Monarsze do zatwierdzenia jako ustawa, a który to regulamin na rozprawie nad odpowiedziami na interpelacje przyzwala; wskazuje dalej mowca, że tam uchwałą powzięto prostą większością głosów.

Wniosek pierwszy przyjęła izba bez rozpraw już przed tem, nad wnioskiem drugim głosowano imiennie. Na 115 głosujących oświadczyło się 87 posłów za wnioskiem komisji, a 28 przeciwko niemu. Uchwałą tę przyjęto zaraz i w trzeciem czytaniu.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji budżetowej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie budowy dróg, uznanych za nagle, tudzież rekonstrukcyi dróg krajowych, i o wnioskach pp. Apolinarego Jaworskiego i Stanisława Polanowskiego co do kolei, żelaznych drugorzędnych.

Treść sprawozdania komisijnego jest następująca: Uchwałą z dnia 5. Grudnia 1872 uznał Sejm za krajowe następujące drogi: 1. Z Suchej do Zatora; 2. z Tarnowa do Szczucina; 3) ze Szklar do Przeworska; 4. z Rohatyna do Brzeżan; 5. z Krasnego do Buska; 6. ze Zborowa do Załoziec; 7. z Tarnopola do Zbaraża; 8. z Kopczyńca do Smykowiec; 9. z Borszczowa do Jeziernic — jako też postanowiono subwencjonować z funduszu krajowego budowę trzech linii kolej wicyalnych: 1. ze Stojanowa do Lwowa; 2. od jednego z punktów kolei lwowsko-tomaszowskiej lub Karola Ludwika między Lwowem a Przemysłem przez Bełz Sokal ku granicy wołyńskiej; 3) z Rzeszowa do Nadbrzezia. Na budowę tych dróg jako też na rekonstrukcyę istniejących już dróg potrzeba było podług obliczeń Wydziału krajowego około 4 miliony zł. i w tym celu miała być zaciągnięta pożyczka. Wiadomo, iż subskrypcya na tę pożyczkę niepomysłnie wypadła. Komisya budżetowa postanowiła zaniechać tej operacyi. Obliczyła bowiem, że na umorzenie jej z odsetkami po 7¹/₂% wraz z podatkiem kuponowym potrzebaby przez 40 lat płacić rocznie po 368.000 zł. Otóż wydaje się komisji, że korzystniej będzie dokonać tych robót w budżecie bieżącym wstawiając na ten cel przez lat ośm pożyczkę 500.000 zł.

Co się zaś tyczy kolei wicyalnej z Rzeszowa do Nadbrzezia, to ze względu na to iż znaleziono w owych okolicach szutrowiska i kamień, tak iż będzie można wybudować tę linię kosztem 80.000 zł. na milę, postanowiono zaniechać myśli budowania tam kolei wicyalnej (której mila kosztowałaby 180.000 zł. a budować drogę murowaną. Mieszkańcy owych okolic sami proszą, aby otrzymali drogę nie kolej.

Wniosek co do kolei drugorzędnej w Żółkiewskim formuluje komisya w następujący sposób: „Wzywa się c. k. Rząd, aby wyjednał subwencję ze skarbu państwa po 150.000 zł. na milę na wybudowanie dwóch linii kolei drugorzędnych w trójkacie między granicą polsko-rosyjską a kolejami lwowsko brodzką i lwowsko-tomaszowską.“

Przy rozprawie ogólnej nad temi wnioskami komisji budżetowej pierwszy zażądał głosu dr. Gross. Uskarża się on, iż wo wniosku swoim upośledziła komisya sprawę kolei wicyalnych, postawiwszy bowiem ogólnikowo żądanie 150.000 zł. na milę, bez podania powodów oznaczenia tej właśnie kwoty i bez wymienienia kierunku drogi, wyrażnie niby wzywa komisya Rząd do dania odmownej odpowiedzi. Rząd nieda subwencji kolejom drugorzędnym, mającym li tylko lokalne znaczenie ekonomiczne; tylko ogólny interes handlu i strategiczne względy mogą go skłonić do subwencjonowania takich linii. Z tych względów oświadcza się mowca za tem, aby żądać subwencji dla jednej tylko linii w żółkiewskim, mianowicie jednego punktu kolei lwowsko-tomaszowskiej albo kolei Karola Ludwika między Lwowem a Przemysłem, diagonalnie (nie równoległe) z koleją Karola Ludwika przez Bełz i Sokal ku granicy Królestwa lub Wołynia — aby kiedyś od Mościsk lub z Medyki można było przedłużyć tę kolej w Samborskie.

P. Skrzyński oświadcza się za tem aby zaciągnąć pożyczkę na budowę dróg; popiera zresztą budowę drogi z Rzeszowa do Nadbrzezia. Co się zaś tyczy wniosku komisijnego o kolejach drugorzędnych w Żółkiewskim ostro krytykuje go mowca, wyrażając się że stawi go komisya chyba na szyderstwo, bo na podstawie tak sformuło-

Gra światła, do jakiej się przyczyniają wieczne śniegi i obłoki, jest nieporównaną. Dopiero bowiem zdaje ci się, że biały wierzchołek góry jest tuż obok ciebie, że nie potrzebujesz jak ręką sięgnąć, aby wyciągnąć królowej gór kilka z jej najpiękniejszych brylantów, a już się przyczołgała ciemna, mętna chmura, rozdzieliła cię od lodowców i dowiodła, jak czczem było twe marzenie, aby się zbliżył do dziedziny wiecznych śniegów, jak dalekie cię jeszcze od nich przedzielają przestrzenie!.. Albo gdy znowu ta chmura opadnie i zakryje ci dolinę w twych stóp leżącą, to zdaje ci się, że stoisz w obłokach, w jakimś świecącym martwym, tajemniczym, nieznanym, w którym tylko promykiem nadziei jest owe światło słoneczne, które znów padło na gór szczyty i przedstawia ci je w największej świetności.

Jak powiedziałem, po prawej stronie góry pole lodowców, wypełniające północne zakłębienie góry, zniża się aż po dolinę, a podczas gdy na skałach zwróconych cokolwiek ku wschodowi lub zachodowi i wystawionych bardziej na działanie słońca rośnie jeszcze świerk i mech się zieleni, ku północy na tej samej wysokości wieczne spoczęły lody. Ze zdziwieniem prawie widzimy tutaj, jak życie roślinne, zielone, wesołe, ścisła z lodowcami zawarło przyjaźń, jak się trawa na tem samem miejscu zaczyna zielenić, gdzie się lód kończy, a ciemnoniebieski dzwonek (*campanula*) odważnie nieraz kwitnie tuż obok roślinnego cmentarza....

Bywają lata, w których roślinność musi jednak cofać się głębiej, musi ustępować z raz już zdobytego pola, albowiem lodowce się powiększyły i zwykłą swą przekroczyły granicę. Ogólnem jest zdaniem

wanego żądania rząd z pewnością subwencji nie da.

P. Golejewski zapowiada wniosek o przejście do porządku dziennego z powodu niedokładnego, jego zdaniem, opracowania tego przedmiotu przez komisję. Mowca wyraża obawę, aby Wydział krajowy nie użył na budowę dróg półmilionowego kredytu w budżecie, i aby jeszcze nie zrealizował na ten cel resztę zawotowanej w r. 1872 pożyczki.

Hr. Badeni Wład. wyjaśnia w imieniu Wydz. kr. że gdy będzie w budżecie zawotowana dostateczna suma na cele drogowe, Wydział krajowy bynajmniej nie ma na celu realizować resztę pożyczki z r. 1872.

P. Krasicki przemawia za wnioskiem komisji, lecz tak cichym głosem że na galerii nie można było zrozumieć go.

P. Wolański Erazm przemawia za wnioskiem p. Golejewskiego, aby przejść do porządku dziennego nad elaboratem komisji budżetowej. Zdaniem jego, gdy są koleje, dróg krajowych już nie potrzeba.

P. Zyblikiewicz zwraca się głównie przeciwko wywodom Skrzyńskiego i wykazuje, o ile to korzystniej będzie dla kraju płacić przez ośm lat po 500.000 złr. niż amortyzować pożyczkę przez 40 lat kwotą najmaiej 350.000 złr. wynoszącą. W końcu zapowiada p. Z. iż całą kwotę 500.000 złr. potrzeba będzie pokryć odpowiednim podwyższeniem krajowego dodatku do podatków.

P. Męciński wykazuje, że przyjmąwszy wniosek komisji wybudujemy 42 mil nowych dróg i zrekonstrujemy 145 mil złych dróg kosztem 4 milionów złr. w przeciągu 8 lat spłacalnych w półmilionowych ratach. Gdyby zaś zaciągnięto pożyczkę to zapłacilibyśmy przez 40 lat na amortyzację i procenta kwotę 12,800.000 złr.

P. Golejewski jeszcze raz przemawia przeciw wnioskowi komisji budżetowej.

P. Władysław Badeni wykazuje powtórnie oczywistą korzyść pokrycia kosztów budowy dróg zwyczajnym budżetem, nie pożyczką.

Sprawozdawca dr. Czerkawski cyfrowo uzasadnia korzyści wniosków komisji budżetowej, a co się tyczy zarzutów iż przedmiot ten nie jest dokładnie opracowany odpowiada, że kom. budżetowa nie miała obowiązku *in merito* roztrząsać kwestję budowy dróg. Jej przekazano tylko gotową już uchwałę Izby w tym przedmiocie powziętą w r. 1872, i miała komisja budżetowa obmyśleć tylko sposób sfinansowania tej uchwały.

Na wniosek p. Apolinarego Jaworskiego uchwalono imiennie głosować nad tem, czy odrzucić wniosek komisji, czy też przyjąć go za podstawę do obrad szczegółowych.

Przy imiennem głosowaniu oświadczyło się 64 głosujących za wnioskiem komisji, 41 przeciwko niemu.

Godz. 3cia z południa; ks. Marszałek odracza posiedzenie do wieczora na g. 6tą.

XIX. posiedzenie Sejmowe

wieczorne z dnia 13. października.

Początek na parę minut przed 7mą. Przewodniczy po części ks. Leon Sapieha, po części ks. biskup Stupnicki; komisarz rządowy p. Bartmański.

Ks. Marszałek otwiera dyskusję nad przedłożonym przez komisję projektem do ustawy, uznającej drogę z Rzeszowa, na Głogów i Nisko do Nadbrzezia za krajową.

P. Golejewski wnosi, aby nad tym przedmiotem przejść do porządku dziennego, nie uznaje on bowiem drogi z Rzeszowa do Nadbrzezia za nagłą.

P. Wolański Erazm przemawia w tym samym duchu. Droga z Krzywca do Borszczowa wydaje mu się pilniejszą niż droga rzeszowsko-nadbrzezińska przez 12-milową przestrzeń piasków ciągnąć się mającą.

P. Skrzyński wykazuje, że gdy znalezione w owej okolicy kamień, szuter, i jest dostatek drzewa, to koszt budowy tej drogi wyniosą zaledwie 80.000 złr. za milę, jak sprawdził urzędnik techniczny Wydziału krajowego wysłany na miejsce dla zbadania rzeczy.

P. Gross wnosi poprawkę, aby na teraz zawotować tylko drogę z Rzeszowa do Niska.

P. Badeni Józef obstaje za przedłużeniem jej do Nadbrzezia dla ułatwienia dowozów drzewa do Wisły i połączenia handlowego Galicji z Sandomierskiem.

P. Wolański przyłącza się do poprawki p. Grossa.

P. Zyblikiewicz zwraca uwagę Izby, że właśnie korzyści tej drogi polegałyby głównie na tem, że połączyłaby ona granicę z głównymi arterjami komunikacyjnymi wewnątrz kraju. Oświadcza się więc przeciw poprawce p. Grossa.

P. Gniewosz popiera także wniosek komisji. Przypomina on że jeszcze w r. 1855 rząd ówczesny uznał tę drogę za krajową, i na jej wybudowanie złożyła konkurencja około 300.000 złr., którą to kwotę użyto na pożyczkę dorównaną. Od początku istnienia Sejmu co roku jest o niej mowa, słusznie więc, aby te okolice doczekały się już raz nareszcie tej drogi.

Włościańscy posłowie Szott i Kobylarz gorąco przemawiają za tem, aby budowę drogi z Rzeszowa do Nadbrzezia Izba zawotowała.

P. Gross cofa swoją poprawkę, p. Golejewski wniosek swój o odrzuceniu.

Po przemówieniu sprawozdawcy pana Czerkawskiego, przystąpiono do głosowania: za wnioskiem o przejście do porządku dziennego podjętym przez p. Wolańskiego nie powstał nikt, za przyjęciem ustawy oświadczyła się cała Izba jednomyślnie. Ustawę tę przyjęto zaraz i w trzecim czytaniu.

Izba przystępuje do dyskusji nad następującą rezolucją, projektowaną przez komisję:

Zamieszcza się w budżecie na r. 1875 kwotę 500.000 złr. na budowę nowych dróg krajowych, uchwałą Sejmu z dnia 5. grudnia 1872 r. objętych, jakoteż na budowę drogi z Rzeszowa na Głogów i Nisko do Nadbrzezia; oraz na rekonstrukcję 145 mil dróg krajowych z tą uwagą, że przy oznaczeniu porządku, w którym budowa wspomnianych dróg będzie przedsiębrana, Wydział krajowy kierować się ma względami na potrzeby komunikacyjne okolic, a prztem także na gotowość okolicznych mieszkańców do ułatwiania ze swej strony budowy dokonanej się mającej i do zmniejszania jej kosztów.

P. Wężyk wnosi poprawkę, aby tylko te drogi budować co do których powiaty z góry dadzą formalną deklarację, iż po ukończeniu ich budowy przyjmą na siebie obowiązek konserwacji.

P. Skrzyński żąda, aby rozdzielić projektowaną kwotę, wotując osobno 60.000 złr. na drogę Rzeszowsko-Nadbrzezińską, a osobno 440.000 złr. na inne drogi. Wniosek ten postawiony został jako ewentualny, gdyby odrzucono kwotę 500.000 złr.

P. Gross przypomina, że jak długo obowiązuje dotychczasowa ustawa drogowa, niepodobna wkładać na powiaty obowiązków konserwacji dróg krajowych, bo nie mają one funduszu na to. Ten sam poseł wnosi poprawkę, aby wyrzucić cyfrę „145 mil“ dróg krajowych potrzebujących rekonstrukcji, bo cyfra ta może łatwo uleść zmianie, lepiej więc ogólnikowo polecić Wydziałowi kraj. aby zajął się rekonstrukcją dróg krajowych.

P. Męciński przemawia przeciwko poprawce p. Wężyka, bo powiaty wyrzekłyby się dróg, gdyby z góry miano narzucić ciężar ich konserwacji, bez względu, czy mają one fundusze na to.

P. Golejewski wnosi dodatek orzekający, iż Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby nie realizował już reszty pożyczki zawotowanej uchwałą z dnia 12 lipca 1873 roku na budowę dróg, gdy ma już w bieżącym budżecie po 500.000 złr. rocznie na te wydatki zapewnione.

P. Wład. hr. Badeni w imieniu Wydziału krajowego a sprawozdawca w imieniu komisji budżetowej przyjmują poprawkę p. Grossa, aby nie wymieniać cyfry 145 mil dróg, potrzebujących rekonstrukcji jakoteż dodatek p. Golejewskiego, aby odebrać Wydziałowi krajowemu upoważnienie do zaciągania pożyczki na cele drogowe, lecz sprzeciwiają się żądaniu p. Wężyka, aby dać od powiatów deklaracji, iż przyjmą na siebie ciężar utrzymania nowo wybudowanych dróg krajowych. To byłoby za wiele, zwłaszcza, gdy te drogi mają być najpierw budowane, do którego budowy przyległe powiaty najwięcej przyczynić się zechcą.

Przy głosowaniu Izba przyjmuje projektowaną przez komisję rezolucję z poprawkami pp. Grossa i Golejewskiego, a dodatek p. Wężyka Sejm odrzuca.

Następuje druga rezolucja następującej osnowy:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby wyjednał subwencję ze skarbu Państwa po 150.000 złr. na milę na wybudowanie dwóch linii kolei drugorzędnych w trójkącie między granicą polsko-rosyjską a kolejami lwowsko-brodzka i lwowsko-tomaszowską.

P. Wodzicki w imieniu komisji budżetowej wyjaśnia, że komisja z tego powodu proponuje tak ogólnikową stylizację, ażeby umożliwić rokowania z rządem, któremu potrzeba zostawić swobodny wybór kierunku kolei. Komisja przeciwną była przedłużaniu kolei wycinalnej do kolei Karola Ludwika, bo w takim razie byłaby ona równoległą w znacznej części z tą koleją a wzajemna konkurencja szkodziłaby w takim razie z pewnością więcej kolei wycinalnej niż kolei Karola Ludwika.

P. Polanowski wnosi poprawkę, aby zażądać subwencji dla dwóch linii sze-

rokotorowej kolei wycinalnej: z Przemysła przez Rawę, Beż, Sokal do granicy i dla drugiej — w myśl wniosku posła Apolinarego Jaworskiego ze Lwowa do Stojanowa.

P. ks. Krasicki przemawia za koleją ze Lwowa do Stojanowa.

P. Biłous także za koleją ze Lwowa do Stojanowa, i za drugą z Brodów do Rawy.

P. Skrzyński za linią lwowsko-stojanowską i za drugą od stacji kolei lwowsko-tomaszowskiej w Rawie — na Krystynopol do kolei lwowsko-brodzkiej.

P. Gross wnosi: Poleca się Wydziałowi kraj. aby na podstawie technicznych studyów wszedł w rokowania z c. k. Rządem w celu wyjedania dla kolei drugorzędnej od kolei Karola Ludwika między Lwowem a Przemysłem przez Beż, Sokal ku granicy polsko-rosyjskiej — albo subwencji do wysokości 1/3 części kosztów budowy, albo gwarancji po 60% za każdych 100.000 złr. tychże kosztów.

Hr. Wodzicki wykazuje, że wniosek komisji należy trzymać środek między powyższymi wnioskami wszystkimi, gdyż nie oznaczając kierunku drogi, i limitując tylko ogólnikowo kwotę subwencji, jakiej żądać należy, pozostawia wszelką swobodę układom z Rządem, aby umożliwić przyjęcie do skutku kolei wycinalnej w Żółkiewskiem — co jest głównym celem wniosku komisji, bo kierunek jej już podrzędniejsze ma znaczenie.

W tym samym duchu przemawia sprawozdawca p. Czerkawski zbijając gruntośnie wywody wszystkich wnioskodawców po kolei a przy głosowaniu Izba przyjmuje uchwałę w stylizacji projektowanej przez komisję, odrzucając jeden po drugim wnioski pp. Krasickiego, Biłousa, Polanowskiego, Grossa i Skrzyńskiego.

Przedwodniczący, ks. biskup Stupnicki otwiera dyskusję nad trzecią rezolucją, projektowaną przez komisję. Brzmi ona jak następuje: Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w razie gdyby c. k. Rząd okazał się skłonny do udzielenia subwencji na budowę wskazanych pod 2 kolei drugorzędnych, przystąpił do rokowań z przedsiębiorcami względem ich budowy, nie kładąc się warunkami w uchwale sejmowej z dnia 5. Grudnia 1872. r. zawartej, i aby z rokowań tych na najbliższej se-yi sejmowej zdał sprawę, przedstawiając zarazem odpowiednie wnioski.

P. Jaworski Apolinary wnosi poprawkę, aby wyrzucić słowa: W razie gdyby c. k. Rząd okazał się skłonny do udzielenia subwencji na budowę wskazanych w rezolucji 2giej kolei drugorzędnych.

P. Czerkawski oświadcza, iż w imieniu kom. budżetowej przychylił się do tej poprawki.

P. Grocholski stanowczo występuje przeciwko niej, gdyż przyjęcie poprawki p. Jaworskiego dozwoliłoby interesowanym okolicom przypuszczać, iż w razie nieudania się rokowań z c. k. Rządem Sejm miałby obowiązek własną gwarancją albo zapożyczyć umożliwić im wybudowanie tych linii.

P. Krzeczunowicz i Zyblikiewicz także powstają przeciwko poprawce jako niebezpiecznej.

Pp. Wodzicki i Czerkawski oświadcza, że nie podzielają zdania mówców powyższych, jakoby poprawka p. Jaworskiego nakładała na kraj jakieś zobowiązanie.

P. Jaworski oświadcza, iż z tytułu uchwały z dnia 5. grudnia 1872 na Sejmie ciąży już teraz obowiązek konieczny, umożliwić okolicom żółkiewskim budowę kolei wycinalnej.

Przy głosowaniu Izba odrzuca i wniosek p. Jaworskiego i cały wniosek komisji, pozostają więc tylko dwie pierwsze rezolucje.

Koniec posiedzenia o godzinie 9 min. 50. Następne jutro.

Sprostowanie. W wczorajszym sprawozdaniu sejmowym, w mowie p. komisarza rządowego, w szpalcie 2 wiersz 35 od góry zamiast: „co do pierwotnego oświadczenia właścicielki Stojanowa“ czytać należy: „co do pierwotnego oświadczenia właścicieli Beż“; w tejsze samej mowie, w odpowiedzi na interpelację co do czterokonných zaprzęgów w poręcz, czytać należy w końcowych wierszach: „regulatyw porządku jazdy z r. 1840 oznacza tylko szerokość ładunku i powiada, że nie może być więcej za przężonych jak 8 koni itd.“

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Austr. a-Węgry. Nowy *Fremdenblatt* ogłasza adres gratulacyjny, wystosowany przez czeskiego marszałka krajowego ks. Auersperga w imieniu sejmu czeskiego do uczestników wyprawy podbiegunowej. Adres

ten podziwia czyny patryotyczne, odwagę i poświęcenie, których sława rzuciła blask na Austryę i liczyć może na uwielbienie tak przez współczesnych jak przez potomność. Uczestnicy wyprawy otrzymali także zaproszenie przez prezydenta londyńskiego towarzystwa geograficznego na najbliższe posiedzenie tego towarzystwa. Do zaproszenia załączono 50 funtów szterlingów na opędzenie kosztów podróży do Londynu.

— W Wiedniu zebrała się dnia 7 b. m. komisja mająca obradować nad kwestją kwaterunku wojska, i ukonstytuowała się d. 8 b. m. pod przewodnictwem generał-majora Loosa. Na razie zajmują się podkomisyje, wybrane z obu stron, stylizacją projektu ustawy, który następnie przedłożony zostanie na pełnym posiedzeniu komisji. W zasadzie zgodzono się na to, ażeby rezultat rozpraw odbytych w tej sprawie tak w austriackiej, jako też węgierskiej Radzie ministrów, został uwzględniony w projekcie ustawy. Panuje przekonanie, że nie ucierpi już dalszej zwłoki ta ważna sprawa i że jeśli w ogóle zajdą jakie różnice, to będą one co najwięcej stylistycznej natury.

Niemcy. W sprawie hr. Arnima otrzymał dziennik *Daily News* następujące doniesienie z Berlina: „Hr. Arnim będąc ambasadorem w Paryżu otrzymał z Berlina instrukcję, wedle której miał protestować przeciw niektórym aktom rządu francuzkiego. Zdaje się, że chodziło tu o zarządzenia gabinetu przychylnie ultramontanizmowi. Hr. Arnim miał, że podobne postępowanie nie byłoby odpowiednim, nie wykonał-żeto instrukcji i wyłuszczył zapatrywanie swoje w długim memoriale przesłanym do Berlina. Ks. Bismarck rozgniewany odesłał mu ten memoriał z licznymi uwagami na marginesie. O ten dokument chodzi głównie kanclerzowi; zwrotu jego domaga on się od byłego ambasadora. P. Arnim mógłby zatrzymać wszystkie dokumenta, gdyby tylko zwrócił ten jeden.“

— *Spenersche Ztg.* ogłasza pismo Arnima v. Boytzenburg, szwagra uwięzionego Henryka Arnima, w którym tenże zaprzecza pogłosce, jakoby miał sobie powierzona misję namawiania więźnia do wydania pism zatrzymanych. Dzienniki donoszą, że Arnim wniósł oskarżenie na drodze sądowo-cywilnej o uznanie prawa własności do papierów przez siebie zatrzymanych.

— Przeniesienie hr. Arnima do domu zdrowia „Charité“ nastąpiło przedwczoraj. *Vossische Ztg.* zamieszcza szczegółowe przedstawienie rzeczy, które pochodzą się zdaje widocznie od osoby zostającej w związkach przyjacielskich z Arnimem. Mówi ono, że książę Bismarck i hrabia Arnim jeszcze w maju roku 1872 byli najściślejzymi przyjaciółmi; dopiero we wrześniu zjawiły się oznaki zmiany stosunków między nimi, kiedy Arnim przybywszy z Paryża, nie został przez Bismarcka przyjętym. Hr. Arnim nie wspierał restauracji legitymistowskiej, ani też orleańskiej; nie było mu bardziej obce, jak myśl zachwiania stanowiska Bismarcka, z którym wprawdzie w szczegółach różnił się zdaniem, ale w wielkich celach politycznych zostawał w zupełnej zgodzie; przez obce pośrednictwo żywną była nęchęć, a skutkiem jej miał Arnim do znoszenia skutek przykrości obrażające. W styczniu 1874, ofiarował mu sekretarz stanu Bülow poselstwo w Konstantynopolu, na co przystał, wszelako gdy wrócił do Paryża, otrzymał tam listy formy bardzo niemiłej, z bezwzględnością pisane, z których przekonał się, iż ofiarowanie mu posady w Konstantynopolu nie było szczerem. Korespondencye te poczytał za prywatne listy, odmówił wydania ich napowrót, ale oświadczył gotowość przedłożenia ich sądowi.“

— W Eisenach 11. b. m. rozpoczęły się obrady Zgromadzenia t. z. socjalistów katedrowych (*Kateder-Socialisten*). Wybrano prezesa prof. Nasse, a wiceprezesami bar. Roggenbach, prof. Sybel i Hildebrandt. Zgromadzenie obradowało nad karaniem kryminalnym zrywania umów robotniczych przez robotników. Held mówił przeciw karaniu ich, Dannenberg z Hamburga za, albowiem zrywanie umów szkodzi drobnym rzemiosłom i rolnictwu, oraz podkopuje moralność ludu. Friedman i Sybel mówili również za karygodnością, a ten ostatni w interesie niemieckiej działalności rękodzielniczej i moralności. Zgromadzenie przyjęło 33 głosami przeciw 30 wnioski Dannenberga.

Francya. Pełnomocnik francuzki przy dworze włoskim, markiz de Noailles, wystosował do swoich wyborców w departamencie Niższych Pyreneów pismo, w którym odpiera zarzuty czynione mu z powodu znanego okólnika wyborczego. „Nieprzyjaciele moi — pisze Noailles — uderzyli na mnie z ukrycia w sposób gwałtowny i złośliwy; mniemałem, że byłoby to użycie mojej godności odpierać te wycieczki. Zaufanie, któ-

reście Panowie, we mnie położyli, jest dla mnie dostateczną satysfakcją. Wzywałem do zgody wszystkich umiarkowanych mężów; a Panowie dowiedliście, że dobrze uczyniłem. Ustawa z 20. listopada, którą władza marszałka Mac-Mahona przedłużoną została na lat siedem, jest poręką bezpieczeństwa dla wszystkich stronnictw. Powinniśmy sobie życzyć, ażeby ustawa ta została wykonaną i aby pod jej ochroną wytworzyło się wielkie stronnictwo narodowe, na którym można by oprzeć przyszłość kraju.

— W departamencie Pas de Calais przypada 8. listopada wybór uzupełniający członka Zgromadzenia narodowego. Stronnictwo republikańskie stawia tam kandydaturę przemysłowca Franciszka Brasme. W odezwie do wyborców oświadcza Brasme iż należy do tych, którzy wraz z marszałkiem Mac-Mahonem są przekonani, że Francja może znaleźć bezpieczeństwo jedynie pod stałym rządem, który mógłby być przystępny dla umiarkowanych mężów wszystkich stronnictw. W końcu swego manifestu oświadcza się Brasme stanowczo przeciw przywróceniu cesarstwa „które było sprawcą niewystawionych klęsk i nieszczęść Francji”.

— Sekretarz prezydentury d'Harcourt wystosował do mera miasta Angers pismo, w którym oznajmia, że marszałek Mac Mahon z powodu swoich rozlicznych zajęć urzędowych nie może obecnie odbyć podróży po południowych departamentach Francji.

— *Courrier de Bretagne* podaje następujące doniesienie: „W tych dniach zwrócono uwagę wyższych władz francuskich na okręt pod flagą holenderską, mający na swym pokładzie broń, przeznaczoną dla Karlistów, która na wodach pod Belle-Isle miała zostać wydana pewnemu okrętowi hiszpańskiemu. Prefekt z Lorient wysłał statek „Eumenide” do Belle-Isle, ażeby zamiarowi temu przeszkodzić. Przybycie naszego statku dotknęło bardzo nieprzyjemnie kapitana, który był Prusakiem. Jak się dowiadujemy z pewnego źródła, utrzymywał ten Prusak, że nabył broń od rządu bawarskiego że miał ją sprzedać Hiszpanom, że jednak został zdradzony przez konsula pruskiego w Hadze”.

— *Presse* donosi, że do generała L'Admirault'a udawało się od 1871 r. 1148 osób z prośbą o pozwolenie wydawania dziennika politycznego. Gubernator Paryża dał wszystkim petentom odmowną odpowiedź z wyjątkiem Rossyanina Losnikowa, któremu udzielił pozwolenie na wydawanie dziennika rosyjskiego.

Anglia. Czytamy w korespondencji londyńskiej *Czasu*:

„Wrażenie torujące sobie w tej chwili drogę tak w Anglii jak w krajach bezpośrednio interesowanych w sprawie hiszpańskiej, jest takie, że kanclerz niemiecki jest w przededniu popełnienia jakiegoś olbrzymiego błędu i wpadnięcia w łapkę, którą sam zastawił. Wiadomości i listy z Hiszpanii przyczyniają się do umocnienia tego wrażenia. Według gminnego lecz malowniczego wyrażenia, Bismarck umaczał w tem rękę (*he has put his foot in it*) od chwili, gdy począł mięszać się w wewnętrzne sprawy Hiszpanii. Nasze dzienniki humorystyczne, które ze wszystkich najlepiej malują uczucie powszechne w danej chwili, pochwyliły na własność swoją tę sytuację. Jeden z nich wyobraża konstabla John Bulla, który odradza konstablowi Bismarckowi mięszać się w kłótnię domową nie w swojej dzielnicy; inny przedstawia kanclerza otoczonego rojem pszczoł rozdrażnionych, których ul wyrwali. Dzienniki poważne dowodzą również, że Bismarck wstąpił w guiazdo osie. Lecz wrażenie powszechne w tym kierunku, reakcja przeciw polityce niemieckiej, daleko jest głębszą i ogólniejszą, niż tego domyślećby się można czytając nasze dzienniki. Symptomem ważnym tego nowego usposobienia umysłów jest zmiana tonu większej części korespondentów naszych wielkich dzienników z Hiszpanii, którzy nie mówią już o Karlistach z tą niechęcią i wzgardą jak dawniej. Korespondent *Pall Mall Gazette* z Santandar stwierdza głęboką niepopULARNOŚĆ Serrana, która w wielkiej części wynika z jego zażyłości z Bismarckiem. Lękają się zawsze w Hiszpanii, aby im nie narzucono księcia niemieckiego. Ten sam korespondent pisze, iż dowiedzionem jest, że kapitan Schmidt rozstrzelany przez Karlistów, schwytany został z pistoletem w ręku na czele oddziału żołnierzy republikańskich; wchodzącego do miasta, które sądzono opuszczone przez Karlistów.

Bardzo tu zainteresowała wiadomość podana przez dzienniki wiedeńskie, o propozycji, jaką Prusy uczyniły Dani, przystąpienia do Związku niemieckiego w zamian za ustąpienie całego Szlezewiku. Wiedziano, że projekt ten był od dawna na stole i że podobna myśl była już podnoszoną przed wojną 1870 r. Lecz zastanowiwszy się i zbadawszy rzecz, trudno przypuścić możebność

tej dobrowolnej aneksji Danii raz z powodu niepokonanego wstrętu Duńczyków do Niemców, wstrętu, któryby uczynił niemożliwą wszelką inną unię prócz tej, któraby wynikała z zdobyczy, a powtóre, że dwór petersburski nie mógłby nigdy pozwolić, aby przeszła w ręce Prusaków flota duńska i aby tym sposobem Rossya była blokowana na morzu Bałtyckim.”

Hiszpania. Dnia 3. b. m. przyjmował marszałek Serrano na uroczystej audyencji posłów francuskiego i angielskiego, którzy mu wręczyli swoje kredytywy. Poseł francuski hr. Chaudordy miał przy tem następującą przemowę: „Panie prezydencie władzy wykonawczej! Mam zaszczyt wręczyć W. Ekszellenicy pismo, uwierzytelniające mnie w charakterze posła francuskiego. Rząd, któremu służę, życzy sobie szczerze utrzymania dobrych i harmonijnych stosunków, jakie przez czas tak długi szczęśliwie między Francją a Hiszpanią istniały. Członkowie rządu francuskiego są przeświadczeni, że obadwa kraje mają wspólny interes w utrzymaniu nadal tych stosunków i unikaniu przemijających nieporozumień, któreby zamąciły mogły przyjaźń, jednocząc obadwa narody. Wszystkie usiłowania moje będą skierowane ku osiągnięciu tego celu i ośmielam się mieć nadzieję, że przychyłność W. Excell. pomoże mi w spełnieniu postannictwa, które jest zaszczytem dla mnie.”

Na to odpowiedział Serrano: „Panie posle! Zarówno z rządem pańskim jestem przeświadczone, że utrzymanie dobrej harmonii jest dla Hiszpanii i Francji rzeczą nader ważną i z przyjemnością przyjmuję z rąk pańskich pismo, powierzające panu misję tyle zaszczytną. Bez wahania użyć będę Panu poparcia na tem pańskiem wysokiem stanowisku, a rząd mój, uznając ważność wzajemnej przyjaźni i nadal, podobnie jak dotychczas starać się o to, aby przemijające nieporozumienia nie zamąciły trwale przyjaznych między obu narodami stosunków. Szczytne życzenia, które Pan wyraził, przyczynią się niewątpliwie do osiągnięcia tego celu, a na serdecznym moim współudziale z pewnością Panu nie zabraknie.”

Następnie przyjmował Serrano posła angielskiego Layarda, który wręczając swe listy wierzytelne, tak przemówił: „Panie prezydencie władzy wykonawczej! Królowej, mojej dostojnej pani podobalo się zamianować mnie nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym ministrem przy narodzie hiszpańskim. Mam przeto zaszczyt wręczyć W. Excellency, jako prezydentowi władzy wykonawczej pismo królowej JMci., uwierzytelniające mnie w tym charakterze. Królowa decydując się wejść w urzędowe stosunki z reprezentowaną przez W. Excell. władzą wykonawczą, chciała złożyć dowód głębokiej sympaty, jaką ona i naród jej żywią dla narodu hiszpańskiego. Oraz chciała królowa wyrazić życzenie, by zapomocą swobodnego objawu woli ludu i zupełnej niezawisłości i swobody działania zakwitła dla narodu hiszpańskiego przyszłość pełna pokoju dobrobytu i pomyślności. Już dawniej miałem raz szczęście i zaszczyt być uwierzytelnionym przy W. Exc. jako reprezentancie narodu hiszpańskiego, i otrzymałem od tego czasu tak liczne dowody łaskawości i szacunku od W. Exc., że mogę się ośmielić mieć nadzieję, że zaufanie i poparcie W. Exc. towarzyszyć mi będą przy usiłowaniu umocnienia węzłów ściślejszej przyjaźni, które tak długo i tak szczęśliwie łączyły Hiszpanię z W. Brytanią.”

Marszałek Serrano odpowiedział: „Panie ministrze! Naród hiszpański przyjmuje dziś tak szczerze jak zawsze dotychczas, i z owem uczuciem przyjaźni, które przez tak długie lata kraj nasz z waszym łączyło, z radością i najwyższym szacunkiem ów dowód przyjaźni, który składa dostojna królowa zjednoczonych królestw narodów hiszpańskiemu przez nawiązanie napowrót urzędowych z nim stosunków. Wartość tego dowodu jest tem większą a wdzięczność władzy wykonawczej tem serdeczniejszą, czem większymi są trudności, z jakimi rząd mój ma do walczenia, a które przyczyniają się do przedłużania wojny nie dającej się niczem usprawiedliwić. Wraz z królową JMci. Wiktoryą pragnę, aby Hiszpania zdobyła sobie upragniony pokój i zasnęła po tylu i tak wielkich cierpieniach pomyślność a to zapomocą środków, które szlachetnemu uczuciu niezawisłości hiszpańskiej, szczytności jego zadań i przeznaczeń i nieprzedawnionemu prawu stanowienia swobodnie o swoim losie najwięcej odpowiadają i szacunek mocarstw zagranicznych zjednać nam są wstanie. Przyjmuję przeto z najwyższym zadowoleniem te listy uwierzytelniające, a ponieważ tylekrotnie miałem sposobność ocenienia szlachetnych przymiotów, które mi pan się odznaczasz, przeto zapewniam pana, że wspólnie z rządem moim ile będę mógł przyczynić się będę do tego, aby dobre stosunki między

nam i W. Brytanią coraz bardziej się umacniały i utwierdzały. Proszę pana, byś przy sposobności wyraził J. M. Królowej zjednoczonych królestw me najszczerze życzenia pomyślności dla jej dostojnej dynastii i trwałego powodzenia dla potężnego narodu, nad którym dierży władzę.”

KRONIKA.

— **W teatrze** dziś opera Verdiego *Trubadur*.

— **Akademia umiejętności.** Dnia 10. b. m. odbyło się posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego Akademii Umiejętności. Dyrektor Wydziału dr. Józef Kremer powitał zgromadzonych członków i przedstawił przybyłego z Paryża p. J. Tetmajera jako gościa. Następnie przedstawiono prace nadesłane przez dr. P. treści archeologicznej i historycznej: a) „Słupy Herkulesowe na Dnieprze”, b) „Geros przyczynek do pierwotnych dziejów Litwy, na osnowie badań o Scyty i Scytach Herodota”. Obie prace odesłano do komisji historycznej i archeologicznej. W końcu senator dr. Hoszowski w dalszym ciągu rozprawy: „Rzecz o mieszkaniach biskupów, kanoników i prałatów krakowskich”, odczytał poszukiwania swoje o pałacu prymasowskim od roku 1396 począwszy, tudzież o pałacu biskupim od r. 1423 aż po dzień dzisiejszy.

— **Para kochanków** znów otrula się w Wiedniu zeszłej niedzieli. Franciszek Ortwein br. Molitor, 24 letni urzędnik sądowy w Sechsenhaus, rozwiedziony z swą żoną poznał był niejaką panią Annę Rudolf, rukiem od niego młodszą, która także niedawno po krótkim pożyciu opuściła swego męża i powróciła do domu rodzicielskiego. Pomiędzy młodemi osobami wywiązał się wnet stosunek ściślejszy, ale oczywiście była to miłość „bez nadziei”, która też przywiodła kochanków do rozpaczliwego kroku. W sobotę wzięli oni pokój w hotelu „pod złotym krzyżem”, przenocowali tam, rano w niedzielę kazali sobie przynieść reńskiego wina, a w kilka godzin później znaleziono ich bez życia leżących na łóżku w całym ubraniu. Pozostawione przez samobójców listy zawierały szczegółowe objaśnienie tragicznego faktu. Wyznają w nich kochankowie, że daremna miłość podała im truciznę do rąk i że trucizną tą był sinek potasu; proszą też o wspólny grób.

* **Kradzież w kawiarni.** Panu Konstantemu J. urzędnikowi banku włościańskiego skradziono przedwczoraj wieczór w kawiarni wiedeńskiej surdut jesienny koloru dzikiego w wartości 40 zł., i parasol jedwabny w cenie 7 złr.

* **Znalezione worki.** Złożono w podlicy dziesięć worków, które znaleziono wczoraj po południu na ulicy Janowskiej niedaleko domu pod l. 3.

* **Zgubiono** wczoraj w rynku lub na ulicy Dominikańskiej torbę brązową skórzaną z rachunkami i różnemi notatkami. Rzetelny znalazca zechce takową złożyć w biurze stowarzyszenia izraelskich rękodzielników „Jud Charusim” pod l. 3 przy ulicy Furmańskiej, za co otrzyma stosowne wynagrodzenie.

* **Kradzież wiktuałów.** Niewiadomy sprawca wyjął zeszłej nocy z ulicy szyby w oknie szynku p. Wolfa Chamajdesa pod l. 59 przy ulicy Żółkiewskiej i zabrał z okna cygara i różne wiktuały w łącznej wartości 5 złr.

— **Przy rozbieraniu galeryi podziemnej,** wykopanej w celu ćwiczeń wojskowych na błoni pod Krems, dnia 9. b. m. zostali zasypaani czterej żołnierze inżynierji, z których jednego tylko uratowano.

— **Ludność Stanów Zjednoczonych** Znany z ostatniej północno-amerykańskiej wojny domowej generał Stonwer wydał rozprawę statystyczną o zaludnieniu Stanów Zjednoczonych przez rasę białą ułożoną na podstawie ogólnego spisu ludności z roku 1870. Wyjmuje my z rozprawy tej następujące cyfry: liczba Anglo-Sasów osiadłych w Stanach Zjednoczonych wynosi 8,340,000, Niemców oraz wychodźców z krajów, podlegających rządowi niemieckim 8,930,000, Hollendrów i Skandynawów 728,000, liczba ludności celtyckiej, mianowicie irlandzkiej dochodzi 10,255,000, ludności pochodzenia romańskiego 1,006,000 a wszelkich innych narodowości 4,326,000. Ogół przeto białej ludności w Stanach Zjednoczonych wynosi 33,595,000. Odrębności pochodzenia kolonistów amerykańskich coraz to więcej się zacierają z powodu ciągłego mieszania się z sobą wyliczonych szczepów germańskich z niegermańskimi.

— **Powódź** dotknęła w ostatnich dniach niektóre okolice Anglii, zwłaszcza okolice Carlisle, koło którego to miasta potworzyły się formalne jeziora. Szkoda jest bardzo znaczną. Na jednym z zalanych folwarków utonęło przeszło 100 owiec.

— **Napoje miłośne** znów ostaniem czasu poczęły odgrywać rolę w półświatku paryskim. Politycy paryżka wpadła na trop przemysłowców, którzy je przyrządzali dla zabobnej gawiedzi i sprzedawali jako „herbatę ubochości”. Składała się ta herbata z korzeni

rozmaitych rzadkich ziół, pięciolistnej koniczyny, o północy uszkieńkiej na rozstajnej drodze, mchu „ze starych szubienic” uwarzonego przez stułetniego starca wraz z udkami ropuchy i tym podobnemi specyalami!

— **Artystyczna rodzina.** Pan Antonio Barilli, brat przyrodni głośnych śpiewaczek Charlotty i Adeliny Patti, udzielił korespondentowi dziennika *Post and Mail* wychodzącego w Chicago, następujących szczegółów o swej rodzinie: „Rodzice nasi byli śpiewakami opery. Ojciec, Francesco Barilli, znanym był w Rzymie także jako kompozytor muzyczny. Ożenił on się z jedną ze swych uczennic, która z powodzeniem występowała na scenach amerykańskich, poczem oboje zaangażowali się stale do pewnego towarzystwa opery. W teje samej trupie znajdował się tenor, nazwiskiem Patti. Mój ojciec wkrótce wystąpił z towarzystwa, nałogowo oddał się pijaństwu, stracił wszystko i przedwcześnie umarł. Wtedy matka moja poślubiła pana Patti. Pierwszemi jej dziećmi były przyrodnie siostry moje Amalia i Charlotta. Z Ameryki udali się rodzice do Hiszpanii, gdzie przyszedł na świat Carlos i Adelina. Miejszem urodzenia Adeliny jest Madryt, nie zaś Nowy Jork, jak często mylnie twierdzą nieznaną bliżej naszej rodziny. Amalia miała w swoim czasie rozgłos jako śpiewaczka i wyszła za mąż za Strakosza. Carlos przez dłuższy czas był wirtuozem skrzypkowym w Nowym Orleanie i Nowym Jorku; zmarł on niedawno dopiero. Inna siostra przyrodna, Klottylda, wyszła za Alfreda Thorna, a gdy ten zginął w wypadku morskim poślubiła śpiewaka Scałę, sama wszakże wkrótce potem umarła. Dwaj moi bracia rodzeni, Nicolo i Ettore kształcili się na muzyków, i obaj doszli poważnych stanowisk w sztuce. Pierwszy żyje obecnie w Nowym Jorku, drugi w Filadelfii. W r. 1845 matka nasza zaangażowana była przy scenie w Walencji. Tam to my dzieci używaliśmy zupełnej swobody i przypadkiem zawdzięczamy późniejszą karierę artystyczną”.

— **Sobotnie zaćmienie słońca** obserwowano w Pradze przy najczystszej pogodzie za pomocą nowego refraktora Steinheila. Widziano nader dokładnie kontury powierzchni księżycowej, gór i dolin, na tej części księżyca, która stała pomiędzy słońcem a okiem naszym.

— **Salto mortale.** W Gorzelicach na Szląsku pruskim dają widowiska towarzystwo linoskoków, z których jeden niejaki Waitzmann w zeszły czwartek schodząc po linie wyciągniętej ze szczytu wieży spadł ze znacznej wysokości skutkiem pęknięcia teje liny. Z razu sądzono, że śmiertelnie się potłukł, później jednak pokazało się, że zwichnął sobie tylko rękę i nogę.

— **O wylewie Nilu w Egipcie** podaje korespondencja londyńska *Timesa* pod dniem 28. września z Aleksandryi, ciekawe szczegóły. „Już w maju powiada korespondent, spodziewano się powszechnie, że wylew Nilu będzie w tym roku większy niż zazwyczaj, rzeczywistość jednak przeszła wszelkie oczekiwania. Jak wiadomo zazwyczaj ulewa tropieka w środkowej Afryce i Abissynii rozpoczyna się z końcem lutego; w kwietniu wezbrane wody dochodzą do Kartum, około połowy czerwca zaś powódź występuje w dolinie nilowej, gdzie trwa trzy miesiące, zalewając całą dolinę Nilu. Dawniejsze czasy, gdy jeszcze uprawa bawełny na tej dolinie mało była rozwinięta, nikt nie starał się kłaść tam wezbrany falam, dziś wszakże, mianowicie od czasu rządów obecnego wicekróla Egiptu ubezpieczono brzegi Nilu powyżej Kairu począwszy aż do ujścia wielkimi groblami z czarnej gleby nilowej, które z roku na rok bywają naprawiane i wzmacniane. W bieżącym roku jednakże powódź w chwili gdy piszę te słowa dosięga już prawie szczytów owych 9 metrów wysokich grobli; gdyby wody wystąpiły po nad nie, szkody, jakieby biedny kraj poniósł, byłyby ogromne. Rząd egipski jednak rozwinął nadzwyczajną czujność i energię; do 200,000 ludzi rozstawiono w dolnym Egipcie celem strzeżenia brzegów rzeki i niesienia pomocy, gdzieby się tego okazała potrzeba, zaś w miejscach więcej zagrożonych powodzią co 50 kroków postawiono strażnika. Od dnia 26. do 28. września stan wód, siggający prawie szczytów grobli, ani się zwiększył ani się zmniejszył. Szkoda zresztą, jaką powódź już dotychczas w niektórych okolicach zrzuciła, jest wcale znaczną”. Z doniesień telegraficznych wiemy już, że szczęściem dla Egiptu stan wód nilowych, o którym pisze korespondent angielski, nie zwiększył się później, lecz w nocy na 7. b. m. powódź zaczęła ustępować.

— **Ze statystyki oświaty w Berlinie,** podaje przez czasopismo Kellnera *Schulztg.* wynajmujemy ten szczegół, że z ogółu mieszkańców stolicy Prus 13,575 jest takich, którzy nie umieją ani czytać, ani pisać. Do kontyngentu tego zaliczone są jedynie osoby liczące przeszło 10 lat życia.

— **Para karków.** Na ostatnim posiedzeniu warszawskiego towarzystwa lekarskiego dr. Brodowski przedstawił zebranym parę karków, brata i siostrę, dzieci jakiegoś rzemieślnika z prowincyi. Siedmioletni chłopiec ma za ledwie 90 centymetrów wysokości, zaś dwudzie-

stoletnia siostra jego 93 centymetrów. Sprawdzono, że chłopiec ma niektóre zęby podwójne, co jest jakby ironią natury, jeśli się zważy miniaturowe rozmiary całego ciała karla, które zbyt ciężko na swe odżywianie nawet zwykłą liczbą zębów pracować by nie potrzebowało. Dr. Brodowski przy tej sposobności miał rzecz ogólną o karlach. Parę tych biednych istot, po zbadaniu szczegółowym przez członków Towarzystwa, fotografował *pro memoria* p. Brandel.

NOTATKI LITERACKO-ARTYSTYCZNE.

➤ **Witosław Halek.** Dnia 8. b. m. umarł w Pradze znany i u nas ceniony poeta czeski, Witosław Halek. Utracił w nim Czechy jedynego znakomitego poetę dzisiejszej doby. Działalność jego była dość rozległa, odznaczył się jako dramaturg i wzbogacił narodowy repertuar czeski kilku wcale udatnymi tragediami — niemniej jako ulubiony powieściopisarz, a jego opowiadania wiejskie należą do najlepszych utworów w tym rodzaju. Jedną z nich pełną poetyckiego wdzięku i prostoty, dziwnie oryginalnego i powabnego stylu, znany z polskiego przekładu, dokonanego przez Władysława Ordoña. Z poezji jego przełożył Władysław Bełza *Wieczorne pieśni* a *Dziennik Literacki* podał swojego czasu przekład jednego z jego dramatów *Zawiszy z Falkensteinu*. Halek urodził się na dniu 5. kwietnia 1835 w Dolniku; w r. 1848 wstąpił do staromiejskiego gimnazjum w Pradze, gdzie pobierał naukę od Sumawskiego i Klicpery głośnego dramaturga. Już wówczas rozgorzała w nim uamiętność do sztuki dramatycznej, studiował Sofoklesa i Szekspira i niemal codzień chodził do teatru. Jako uczeń seksty wydawał czasopismo *Varito*, w którym umieszczał plody swej młodzieńczej muzy. Po ukończeniu gimnazjum miał się wedle życzenia rodziców poświęcić stanowi duchownemu, ponieważ jednak młody Witosław przeniósł filologię nad teologię, odmówiono mu z domu wszelkiego zasiłku, tak że lekcyjami prywatnymi na życie musiał zarabiać. Ukończywszy studia filologiczne, uczęszczał na odczyty prof. Schleichera o filozofii i estetyce. W r. 1856 wydał wielki liryczno-epiczny poemat p. n. *Alfred* i wspomnianie już *Wieczorne pieśni*. Z dramatów jego wymieniamy: *Króla Rudolfa* (1860) i *Króla Bukasina*. Halek był również dziennikarzem. Redagował ilustrowane, beletrystyczne *Kvety*, zespolone przed dowoma laty *Svetozoren*.

➤ **Przegląd krytyczny.** Po przydługiej stagnacji rozbudziła się w kraju nagle w niezwykłej obfitości literatura peryodyczna. W samym Lwowie powstały jednocześnie z pomiędzy trzech zapowiadzanych dwa tygodniki literackie — w Krakowie prócz odczytów do sposobniejszej chwili z końcem już bieżącego miesiąca ukazuje się pierwszy zeszyt miesięcznika p. n. *Przegląd krytyczny* pod naczelną redakcją dra Wincentego Zakrzewskiego, profesora historii powszechnej w uniwersytecie jagiellońskim. W istocie potrzeba wydawnictwa takiego w literaturze naszej dotkliwie czuć się dawała a dobrze prowadzone oddać ono może wielkie usługi naszej umiętności. Za rolę mi wartości pisma służy nam tak imię redaktora, jako też nadesłany program *Przegląd krytyczny* odpowiednio do swej nazwy ma obejmować na szeroką skalę założony przegląd wszelkich plodów rodzimej literatury umiętnej (przedewszystkiem) i beletrystycznej, z uwzględnieniem i obojęt o tyle, o ile „z naszą w pewnym zostaje związku.“ Okrom książek znajdują tu także oceny ważniejsze rozprawy umieszczone w czasopiśmie. Oto działy, włączające w zakres działalności *Przeglądu*: 1) Teologia i historia kościoła, 2) filozofia, 3) pedagogia, pisma dla ludu i dla dzieci, 4) historia i nauki jej pomocnicze; geografia i etnografia, 5) archeologia i sztuka, 6) prawo, 7) nauki społeczne, 8) rolnictwo i leśnictwo, 9) technika, handel i przemysł, 10) matematyka i fizyka, 11) nauki przyrodnicze, 12) nauki lekarskie, 13) językoznawstwo i historia literatury, 14) powieści i poezye, 15) bibliografia i rozmaiłości. Nadto pomieszczać będzie *Przegląd* wiadomości literacko-bibliograficzne, inseraty księgarskie a z początkiem r. 1875 treść czasopism. „Pierwsze trzy numery obejmą ważniejsze objawy piśmiennictwa z całego r. 1874, późniejsze postępować będą równoległe z rozwojem piśmiennictwa. Zadanie *Przeglądu* jest dwójakie: ułatwić czytającym wybór w wychodzących rozprawach i książkach — a zestawieniem wszystkich objawów piśmiennictwa dać obraz całej literatury, przez co jej kierunek, jej zalety i wady najlepiej się uwydatnią. Każda krytyka zawierać będzie wierne sprawozdanie z danego dzieła a następnie ocenienie, o ile dzieło to opiera się na zużytkowaniu źródeł, o ile zdradza talent, pracę i znajomość przedmiotu. Wszystkie pisane będą przez specjalistów, których redakcja do każdego dzieła po kilku przynajmniej pozyskała. Redakcja składa się po największej części z profesorów uniwersytetu w Krakowie i Lwowie, wielu innych jest stałymi współpracownikami i t. d. *Przegląd* wychodzić będzie na koniec każdego miesiąca w dwóch arkuszach druku in 4o. Wydawnictwu temu, które tak pożytecznym być może literaturze, jeśli dotrzyma przyrzeczeń danych w programie, życzymy serdecznie powodzenia i gorąco je polecamy myślącemu ogółowi.

Zakład narodowy im. Ossolińskich.

(L.) Wczoraj o godzinie 12. w południe odbyło się w głównej sali Zakładu im. Ossolińskich uroczyste doroczne posiedzenie przy niezbyt licznych udziałach publiczności. Zagał je JE. hr. Krasicki, kurator tego Zakładu, wzywając sekretarza dr. Stanisława Smolkę, aby zdał sprawę z calorocznej czynności Zakładu. Z sprawozdania tego wypisujemy następujące ważniejsze szczegóły:

Do licznych zmianach w urzędzeniu i umieszczeniu zbiorów zakładu, jakie zaszły właśnie w przeciągu kilku lat ostatnich, zajmował się zakład w roku ubiegłym dalszem tylko porządkowaniem zbiorów, kończąc i uzupełniając rozpoczęte w poprzednich latach roboty. W urzędzeniu muzeum, które już przed rokiem było ukończone, żądanych znaczących zmian nie przedsięwzięto, prócz niektórych ulepszeń w szczegółach, które konserwator p. Pawłowicz zaprowadził na podstawie doświadczeń zebranych w podróży w tym celu umyślnie przedsięwziętej. Jakoż cieszyć się można rzeczywistymi rezultatami kilkunastu prac około uporządkowania muzeum podjętych. Wśród czynności bieżących muzealnych, przygotowano w ciągu ubiegłego roku katalog muzealnych przedmiotów. W dalszym ciągu prac w ostatnim roku rozpoczętych, zajmowano się sporządzeniem nowego abecadowego kartkowego katalogu autografów, który jest już bliskim ukończenia. Główną przyczyną, iż go dotychczas jeszcze nie ukończono, były zmiany w personalu urzędników zakładu, jak niemniej i ta okoliczność, że starano się ukończyć katalogowanie bibliotecznych i archiwalnych zbiorów przeworskich, która to praca w ostatnich czasach główne zadanie urzędników bibliotecznych stanowiła.

W przeszlorocznym sprawozdaniu wspomniano już o sposobie katalogowania ksiąg z biblioteki przeworskiej pochodzących; sprawozdanie przypomina, że każda księga przeworską wpisywano w osobny katalog, aby uczynić zadość rozporządzeniu Wys. Sądu, który nakazał zbiory przeworskie w ten sposób wciągnąć w inwentarz zakładu, iżby własność ordynacji przeworskiej zawsze odróżniona była od własności zakładu Ossolińskich. Mimo tego możnego sposobu katalogowania, który pracę około wcielenia zbiorów przeworskich w dwójnasób pomógł, ukończono już prawie zupełnie katalogowanie ksiąg biblioteki przeworskiej pozostały jeszcze tylko te dzieła wielotomowe, których tomy pojedyncze w rozmaitych pakach z Przeworska przysyłanych, były rozrzucone i które przy stopniowym wypakowywaniu na bok odkładano. Również zajmowano się dalej wciąganiem dyplomów z Przeworska pochodzących do ogólnego zakładowego inwentarza dyplomów. Z końcem czerwca i w początku lipca odbyło się w skutek polecenia kuratory a pod kierownictwem dyrektora zakładu p. A. Bielowskiego doroczne częściowe skontro biblioteki, w którym 11.500 dzieł w 29 szafach przeszkontrolowano.

Znamienite dary wzbogaciły w tym roku muzeum zakładowe. Najcenniejsze pochodzą z zbiorów przeworskich. Na zamówienie kuratory Zakładu wykonał p. Eliasz popiersie gipsowe ś. p. Jerzego ks. Lubomirskiego. Pomiedzy darami dla biblioteki pierwsze miejsce zajmuje dar J. E. Maryi Izabeli hr. Krasickiej: Biblia z ilustracjami Gustawa Dore'go. Z pośród zażytków, które dział rękopiśmienny biblioteki wzbogaciły, wymienić należy znamienity dar księżnej Jadwigi z Jabłonowskich Lubomirskiej, obejmujący ostatki dubieńskiego archiwum książąt Lubomirskich.

Dr. Władysław Wisłocki, który przez cztery lata z rzadką gorliwością pełnił obowiązki kustosa, opuścił w tym roku zakład, obejmując korzystniejsze dla siebie stanowisko kustosa biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie. Miejsce jego zajął dotychczasowy sekretarz oddziału naukowego dr. Wojciech Kętrzyński a sekretarzem mianowany został dr. Stanisław Smolka, któremu jak nigdy jego poprzednikowi powierzono pracę około wydawnictwa przez zakład przedsięwziętych. W miejsce posady pierwszego skryptora, z którą były połączone czynności administracyjne, ustanowiono sekretaryat ekonomiczny z roczną placą 720 złr. w. a; posadę tę nowo kreowaną zajął p. Marceli Twardowski, który przez lat 14 pełnił obowiązki pierwszego skryptora. Po odejściu rachmistrza p. Podolskiego, powierzono rachunkowość p. Teodorowi Bilińskiemu.

O wzroście zbiorów zakładu, i o działaniach jego publicznych, najdokładniejsze dadzą wyobrażenie następujące wykazy statystyczne: Inwentarz dzieł drukowanych unikatów doszedł do liczby 67.000. Inwentarz rękopisów doszedł do liczby 1952; autografów 2629; dyplomów 660; rycin 20.321. Inwentarz zbrojowni przeworskiej do muzeum Lubomirskich należącej doszedł do liczby 569; rzeczy muzealnych 1409. Muzeum przyrodnicze nie powiększyło się tego roku. Zestawiając liczby powyższe inwentarzy z liczbami podanymi w zeszlorocznym sprawozdaniu, otrzymujemy następujące liczby nabytków w roku ubiegłym: Dzieł drukowanych przybyło 2.000; rękopisów przybyło 35; auto-

grałów 21; dyplomów 100; rycin 5659; obrazów 10. Pracownia naukowa odwiedzana była w tym roku nierównie liczniej, niż w roku poprzednim; w wyższym jeszcze nierównie stosunku, aniżeli liczba czytelników, powiększyła się liczba wydanych do ich użytku dzieł i rękopisów. I tak pracowało w czytelnicy naukowej w ciągu 10 miesięcy razem 1104 czytelników, którym wydano 706 rękopisów a 2350 dzieł drukowanych. Czytelnię dla młodzieży zwiedziło w ciągu 10 miesięcy 5387 czytelników, t. j. w przecięciu 28 osób dziennie. Do domu wypożyczono 96 osobom 1348 dzieł, o 800 dzieł mniej niż w roku poprzednim.

W majątkowych stosunkach zakładu nie zaszły żadne ważniejsze zmiany.

Po odczytaniu powyższego sprawozdania przez dr. Smolkę, zabrał głos p. August Bielowski dyrektor zakładu i w krótkim przemówieniu wskazał na prace dokonywane w zakładzie przez lwowskich członków krakowskiej akademii umiętności. W końcu swego przemówienia skreślił szanowny mówca żywot Antoniego Barnaby Jabłonowskiego urodzonego w r. 1732, byłego kasztelana, następnie wojewody poznańskiego a w r. 1781 senatora krakowskiego, zmarłego 10. kwietnia 1795 r., którego bardzo zajmujące pamiętniki rzucające wiele światła na ówczesne stosunki Polski, przygotował zakład Ossolińskich do druku.

Z IZBY SĄDOWEJ.

(A la starosta Kaniowski).

(L.) O poważne mury sali sądowej obija się niekiedy śmiech serdeczny, wywołany komiczną sytuacją podsądnych, lub oryginalnymi zeznaniami świadków; rzadko kiedy sam fakt, stanowiący zbrodnię, jest tego rodzaju, ażeby mógł słuchaczów pobudzić do wesołości, — a już do bardzo rzadkich wyjątków należą fakta, których badanie wprawia w wesoły humor nawet samych podsądnych.

Do takich wszakże wyjątków należy fakt, który dnia 12. b. m. był przedmiotem rozprawy głównej w lwowskim sądzie karnym, pod przewodnictwem rady Mogilnickiego, pp. Nikischa, Schätzla i Gwiazdonia jako assessorów, p. Samolewicza, jako oskarżyciela publicznego a dr. Pomianowskiego jako obrońcy oskarżonych.

Stwierdzony szczegółowo dochodzeniem sądownym, przedstawia się ów fakt w głównych zarysach jak następuje:

P. Jan Papara, współwłaściciel jednej części dóbr Batiatycz, liczący lat 24, wzywał kilkakrotnie rymarza batiatyckiego, Michała Jaworskiego, człowieka 46 letniego, bardzo poważnego i zapatrującego się na wszystkie sprawy ludzkie ze strony jak najpoważniejszej — aby przybył do dworu celem sporządzenia półsorków. Jaworski, mimo wezwania, nie chciał iść do dworu, bo miał w domu pilną robotę.

Dnia 28. lutego r. b., w sobotę, około godziny 9. z rana przybył do Jaworskiego Koś Żuk, polowy dworski w służbie u p. Jana Papary zostający i wzywał go usilnie w imieniu swego służbodawcy, aby poszedł do dworu złożyć chomonty, obiecując mu dać jeden gulden. Jaworski i tym razem nie chciał iść do dworu, wymawiając się brakiem czasu, na usilne wszakże nalegania i prośby Żuka dał się wszakże nakłonić i w towarzystwie Żuka podążył do dworu, gdzie w oficynach zastał p. Jana Paparę i jego kucharza Ksenofona Biłana. Wszedłszy do kuchni, otrzymał Jaworski od p. Papary zamiast spodziewanej roboty kieliszek wódki; wypił tylko pół kieliszka, dziękując za resztę, bo wódka szkodzi mu na zdrowiu; pomimo to nalegał p. Papara, ażeby Jaworski wypił cały kieliszek, a gdy tenże tego uczynić nie chciał, obawiając się o zdrowie, krzyknął p. Papara na polowego, Kościa Żuka, aby przyniósł brzytwę. Żuk przyniósł to narzędzie i wówczas kazał p. Papara kucharzowi Ksenofonowi Biłanowi, ogolił Jaworskiemu głowę, wasy i faworyty. Jaworski, spoglądający na świat bardzo poważnie, robił przedstawienia, następnie prosił i błagał, ażeby uwolniono go od niepożądanego operacji a w końcu wzywał nawet ratunku i pomocy przeciw napastnikom czyhającym na ozdoby jego poczciwego oblicza... wszystko nadaremnie; Biłan uprawiający prócz kunsztu kucharzkiego, także kunszt balwierski, zwinął się tak sprytnie, że w okamgnieniu spoczywały kędziory, „bokobrody“ i waz zawieszony Jaworskiego na ziemi, niby pierze z oskubanego kurczęcia! Jaworski w ciągu całej operacji nie mógł stawiać oporu, gdyż Biłan, utalentowany balwierz, goliąc go, groził mu, iż przy najlżejszym poruszeniu „brzytwę pójdzie w gardło.“

Podczas tej czynności i po jej ukończeniu, p. Jan Papara przechadzał się po kuchni, śmiał się, kłaskał w ręce i drwił sobie z Jaworskiego. Następnie, na wezwanie p. Papary zaprowadzono Jaworskiego do spiżarni, położonej obok kuchni i tam go zamknięto. Jaworski przypuszczał kilkakrotnie szturm do drzwi zamkniętych, niestety bezskutecznie; dopiero po kilku godzinach (około godziny 4. z południa) otworzył ktoś drzwi od spiżarni, skorzystał z tego Jaworski i czmychnął do domu, sły-

sząc tylko jeszcze głos p. Papary: „Zapaj, łapaj!“

Prokuratora państwa oskarżyła przeto p. Jana Paparę, Ksenofona Biłana i Kościa Żuka o zbrodnię gwałtu publicznego z §. 93 ust. kar. pierwszego jako intelektualnego sprawcę a dwóch ostatnich jako współwinnych.

(Dokończenie nastąpi).

OSTATNIA POCZTA.

Najj. Pan i Najj. Pani zamierzają na zaproszenie Towarzystwa myśliwych w Pardubicach, udać się w pierwszej połowie listopada na kilka dni do Kladrub. Wczoraj doniósł nam o tem telegram; dziś uzupełniamy go tym szczegółem, że mieszkanie przygotowane w Kladrub jest tak szczupłe, że Najj. Państwu w tej wycieczce na polowanie towarzyszyć będzie bardzo tylko nieliczny orszak, a o jakimkolwiek zaś przyjęciu lub udzielaniu audyencji podczas pobytu Najj. Państwa, wcale mowy być nie może.

Sejm styryjski na posiedzeniu w dniu 12. b. m. uregulował płace urzędników krajowych, uchwalił statut funduszu emerytalnego dla tych urzędników i zezwalał rząd o powiększenie liczby okręgów sanitarnych i liczby publicznych urzędników sanitarnych. Namiestnik zawiadomił ten sejm, iż rząd poczynił przygotowania celem urzędzenia seminarium nauczycielskiego w Ober-Steyer.

Sejmowi morawskiemu oznajmił nacelnik kraju, że zamknięcie sessyi tego sejmku nastąpi d. 15. b. m.

Moniteur dowodzi, że odwołanie okrętu „Orénoque“ jest krokiem koniecznym. Papież uznał ważność powodów, które odwołanie to nakazały. Inny okręt wojenny, stojący na wodach francuzkich będzie i nadal w pogotowiu trzymany i służyć do dyspozycji Papieża.

Journal officiel donosi: Parowiec wojenny „Orénoque“ przywołany został do Toulonu; parowiec wojenny „Kleber“ odpływa do Korsyki i pozostanie tam, aby na każdą chwilę był gotów na usługi i wezwanie Papieża.

La Liberté mniema, że W. X. Konstanty został odwołany z Paryża aby nie musiał być na przedstawieniu w operze na r. ecz Alczaryków, co już był przyrzekł.

Zdaje się, że podróż cesarza Wilhelma do Włoch stanowczo już zaniechaną została.

Morning Post donosi, że pełnomocnik rosyjski Kudrjajewski, mający przybyć do Madrytu, ma polecenie okazywania przyjacielskich usposobień swego rządu dla Hiszpanii. Tenże dziennik mówi, że poseł hiszpański w Paryżu zaniósł skargę o dozwolenie pobytu żony Don Carlosa w Pau, która tam trzyma dwór, dalej z powodu przechodu Lizzaragi z kołmi przez terytorium francuzkie i sprzedaży broni w miastach pogranicznych. Nota oskarża Francję o złamanie traktatów, albowiem ta nie przeszkadza przemycaniu broni u ujścia Bidassoa

Według *Newyork-Herald* położenie w Luizjanie jest bardzo groźne, a zachodzi obawa wybuchu ponownego kroków nieprzyjacielskich. Murzyni ciągle przybywają a liczba nowo przybyłych ma wynosić 15.000.

Zajęcie forteczki La Guardia przez wojska Serrana zrobiło w Madrycie bardzo dobre wrażenie Lewy brzeg rzeki Ebro został przez to oczyszczony z Karlistów i udaremnione zamachy Karlistów na Mirandę. Don Carlos obsadził ufortyfikowane pozycje pod Penacerrada.

Times donosi z Konstantynopola że Porta zaprzecza stanowczo wiadomościom o prześladowaniu chrześcijan przez muzułmanów i oświadczyła postówi angielskiemu, że przyznana firmanem z r. 1856 wszystkim religiom ochrona jest ściśle dochowywaną. Porta nie może dozwolnić, iżby zmiana religii uwalniać miała od obowiązku służby wojskowej.

Telegramy Gazety Lwowskiej.

Berlin, 14. października. Berliński *Börsencourrier* dowiaduje się, że sąd tutejszy otrzymał urzędowy dziennik paryżskiego poselstwa, w którym Arnim własną ręką powołał był dokumenta, które teraz za prywatną korespondencją uważa.

Berno, 14. października. Sejm odrzucił projekt adresowy Prażaka.

Odpowiada redaktor: Władysław Łoziński.

(3496) **Erkenntnis.**

Das k. k. Kreis- als Preßgericht in Olmütz hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft, in Folge des Beschlusses vom 29. September 1874 Zahl 8560, zu Recht erkannt: Der Inhalt des auf der 1., 2. und 3. Seite der Druckschrift „Der Judenspiegel“, welche zu Nummer 10 der am 26. September 1874 in Olmütz erschienenen periodischen Druckschrift „Mährische Presse“ als Beilage erschien, begründet in allen auf diesen drei Seiten vorkommenden Artikeln den Thatbestand des Vergehens gegen die öffentliche Ruhe und Ordnung nach §. 302 St. G. und wird daher unter gleichzeitiger Bestätigung der verfügten Beschlagnahme gemäß §§. 489 und 493 St. P. O. die Weiterverbreitung dieser Druckschrift verboten.

(3532)

Im Namen Sr. Majestät des Kaisers! Das k. k. Landesgericht als Preßgericht in Wien, hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft erkannt, daß der Inhalt der dem Johann Knizek von der k. k. Sicherheitsbehörde abgenommenen 35 Stereotyp-Photographien das Vergehen nach §. 516 St. G. begründe, und es wird nach §. 493 St. P. O. das Verbot der Weiterverbreitung dieser Photographien, sowie nach §. 37 P. G. die Vernichtung der farbigen Bilder ausgesprochen. Wien, am 1. Oktober 1874. Weitenhiller m. p. Dr. Dittmann m. p.

Das k. k. Kreisgericht als Preßgericht in Rutenberg hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft in Folge des Beschlusses vom 30. September 1874 Z. 6320, zu Recht erkannt: Der Inhalt des in Nr. 76 der zu Kollin erscheinenden periodischen Zeitschrift „Koruna ceska“ vom 26. September 1874 auf der 1. Blattseite in der 1. und 2. Spalte abgedruckten Zeitartikels mit der Aufschrift „Opět před volbami“ begründet den Thatbestand des im §. 65 a. St. G. bezeichneten Vergehens der Störung der öffentlichen Ruhe; es werde daher auf Grund der §§. 489 und 493 St. P. O. unter gleichzeitiger Bestätigung der verfügten Beschlagnahme und Einleitung des objectiven Verfahrens die Weiterverbreitung der obbezeichneten Nummer, hinsichtlich des angeführten Zeitartikels verboten, und nach §. 37 des Gesetzes vom 17. December 1862, Nr. 6 St. G. Bl. ex 1863, die Vernichtung der mit Beschlag belegten Exemplare verordnet.

(3564 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 3924. C. k. Sąd powiatowy w Rozwadowie podaje do publicznej wiadomości, że celem zaspokojenia należności Eliasza Pfeffera w ilości 123 zł. 50 ct. w. a. zp. sprzedaną zostanie w drodze przymusowej przez publiczną licytację w tut. c. k. sądzie powiatowym w trzech terminach, mianowicie w dniu 28. Paźd. 30. Listop. i 30. Grudn. 1874 każdą razą o godzinie 10 przed poł. odbyć się mającą, realność Jana Jurczyka pod Nr. k. 59 w Zbydniowie położona, ciąża tabularnego niestanowiąca i na 710 złr. w. a. oszacowana.

Warunki licytacji w tut. sąd. registraturze przejrzane być mogą. Z c. k. sądu powiatowego. Rozwadów dnia 10. Września 1874.

(3556 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 11273. C. k. Sąd powiatowy m. del. w Przemyslu podaje niniejszem do wiadomości, że uchwałą z dzisiejszego do l. 11273 przymusowa sprzedaż gospodarstwa w Ujkowicach pod l. k. 77. położonego na 520 zł. w. a. oszacowanego, do Kseni Gawel należącego, celem zaspokojenia wywalczonej sumy 40 zł. z odsetkami od tej kwoty w ilości 24 zł. w. a. dalej odsetków po 3 zł. w. a. miesięcznie od kwoty 60 zł. od dnia 1. Lutego 1873 bieżących w ilości 27 zł., kosztów egzekucyjnych podania w kwocie 6 zł. 87 ct. 6 zł. 74 ct. i 1 zł. 37. ct. w. a. przyznanych i terażniejszych kosztów egzekucyjnych 10 zł. 19 ct. w. a. przyznanych — na rzecz proszącego Jana Hnickiego dozwoloną została, sprzedaż ta odbędzie się w trzech terminach t. j. dnia 2. Listopada 16. Listopada i 30. Listopada 1874 każdym razem o 10 godz. przed połud. w zabudowaniu tut. sądu powiatowego miejs. del.

O czym się chęć kupienia mających zawiadania ztem, że bliższe warunki licytacji w tutejszo-sądowej registraturze przeglądają mogą. Przemysł dnia 14. Września 1874.

(3602 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 2401. C. k. Sąd powiatowy w Jasle, podaje do publicznej wiadomości, że celem zabezpieczenia dostawy żywności tutejszym areztantom, na czas od 1. Stycznia do ostatniego Grudnia 1875, odbędzie się w tutejszym sądzie publiczna licytacja, w dniach 23. i 30. Października 1874, każdą razą o godzinie 10. rano.

Warunki licytacji w registraturze złożono do przejrzania. Jasło dnia 10. Października 1874.

(3583 1—3) **Ogłoszenie.**

L. 6944. W Radziechowice została otwartą c. k. stacya telegrafu z ograniczoną służbą dzienną, dla powszechnego użytku. C. k. Dyrekcya telegrafów. Lwów dnia 10. października 1874.

(3541 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 5955. C. k. Sąd powiatowy w Sieniawie podaje do powszechnej wiadomości, że celem zaspokojenia wywalczonej przez Chaima Altmana przeciw Olechowi Lisik kwoty 23 zł. 12 ct. w. a. z pn. rozpisano publiczną (licytacyjną) przymusową sprzedaż trzech stajenki gruntu pod L. rep. 8, w objętości jednego morga pola ornego w Rudce w powiecie Jarosławskim położonego ciała tabularnego nie stanowiącego a własnością dłużnika Olecha Lisik będącego w trzech terminach dnia 26. Listopada dnia 17. Grudnia i dnia 31. Grudnia 1874 każdą razą o godzinie 10. przed południem w tutejszym sądzie odbyć się mających. Jako cenę wywołania przyjęto wartość szacunkową, na trzecim terminie także niżej takowej sprzedaną zostanie.

Akt opisania i oszacowania, jakoteż bliższe warunki licytacji przejrzane być mogą w registraturze tutejszo-sądowej. C. k. Sąd powiatowy. W Sieniawie dnia 21. Sierpnia 1874.

(3543 2—3) **E d y k t.**

L. 4226 C. k. Sąd powiatowy w Niepołomicach podaje do powszechnej wiadomości, iż Tekla Wajdówna z Brzeźnia na mocy uchwały c. k. Sądu krajowego w Krakowie z dnia 26. Września 1874 l. 24052, za głupkowatą uznana i że dla niej kurator w osobie Stanisława Kwapienia, Naczelnika gminy w Brzeziu ustanowionym równocześnie został.

C. k. Sąd powiatowy. Niepołomice dnia 3. Października 1874

(3526 2—3) **E d y k t.**

L. 3380. C. k. Sąd powiatowy w Radymnie ogłasza niniejszem, że celem zaspokojenia sumy 599 zł. 88 ct. i 25 zł., tudzież kosztów w kwocie 30 zł. 59 1/2 ct., 22 zł. 88 ct., 16 zł. 53 ct., 4 zł. 68 ct., 14 zł. 32 ct., 5 zł. 25 ct. 8 zł. 12 ct. w. a. pierwotnie wysokiemu skarbowi, obecnie zaś tegoż prawonabywcy Eirikowi Bretheimerowi się należących odbędzie się na dniu 19 Listopada, 14. Grudnia 1874 i 11. Stycznia 1875, każdą razą o godz. 10 z rana publiczna sprzedaż realności pod l. 284 w Sosnicy położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, w protokole z dnia 15. Listopada 1864 opisanej, według protokołu z 14. Grudnia 1869 na 450 zł. w. a. oszacowanej, do masy leżącej Dawida Gedalego Erdheima należącej pod warunkami w uchwale z 4. Września 1874 do l. 3380 wyszczególnionemi, na którą chęć mających kupna z prawem przeglądu protokołu egzekucyjnego opisania i oszacowania, tudzież warunków licytacyjnych się zaprasza. Radymno dnia 4. Września 1874.

(3533 2—3) **Ogłoszenie.**

L. 4602. Dnia 21. Października, 18. Listopada i 23. Grudnia 1874 odbywać się będzie w gmachu c. k. Sądu powiatowego w Sądowej Wiszni publiczna przymusowa sprzedaż realności rustykalnej pod L. k. 16/subr. 78. w Wołostkowie powiecie tutejszo-sądowym położonego ciała tabularnego niestanowiącego w wartości szacunkowej 300. zł. w. a. w celu zaspokojenia pretensyi c. k. uprz. Zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie przeciw Hrynkowi Górniak w kwocie 150 zł. a. w. z odsetkami 120/0 od 18. Lutego 1872 licząc i koszta sporu 8 zł. 11 ct. w. a.

Realność powyższa na pierwszych dwóch terminach niżej ceny szacunkowej sprzedaną nie będzie i kupujący o przestrzeni gruntów i stanie zabudowań przekonać się ma na gruncie, gdyż realność ta sprzedaną zostanie ryczałtowo tak jak ją dłużnik posiada i posiadać ma prawo Resztę warunków tej licytacji przeczytać można w tutejszo-sądowej registraturze.

Chęć kupienia mających wzywa się, by złożywszy jako zakład do rąk komisji licytacyjnej 100/0 ceny szacunkowej do licytacji przystąpili.

Z c. Sądu powiatowego. Sądowa Wisznia 23 Września 1874.

(3503 2—3) **E d y k t.**

L. 11228 C. k. Sąd powiatowy del. miejski w Samborze jako instancya spadek po s. p. Władysławie Schäfer pertraktująca, wzywa na prośbę spadkobierców s. p. Władysława Schäfer dnia 14. Września 1874 L. 11.580 wniesioną, wszystkich tych, którzy jako wierzyciele, do majątku po s. p. Władysławie Schäfer c. k. poręczniku 77. pułku piechoty w Samborze stacyonowanego, i tamże dnia 16 Sierpnia 1873 bez pozostawienia ostatniej woli rozporządzenia zmarłym, pozostałego, mają jakie pretensye, aby w tutejszym sądzie, celem zgłoszenia i wykazania słuszności tychże na dniu 14. Stycznia 1875 o godz. 9 rano stanęli, lub do

tego dnia podanie pisemne wnieśli, a to tem pewniej, gdyż inaczej utraciliby prawo żądania zapłaty tych swoich pretensyi o ile one prawem zastawu nie są umocnione jeżeliby przez zapłatę zgłoszonych pretensyi majątek spadkowy zastał wyczerpnięty. Z c. k. Sądu powiatowego m. del. Sambor dnia 20. Września 1874.

(3531 2—3) **Ogłoszenie licytacyi.**

L. 4258/civ. C. k. Sąd powiatowy w Zassowie podaje do publicznej wiadomości, iż w załatwieniu wezwania c. k. Sądu obwodowego w Tarnowie z dnia 16. Kwietnia 1874 L. 6601 i 7260 celem zaspokojenia wierzytelności Beniamina Miessesa w kwocie 20 zł. w. a. z pn. Leiby Leschkowitz w kwocie 20 zł. 38 ct. w. a. z pn. odbędzie się przymusowa publiczna sprzedaż realności pod Nr. 33 w Wadowicach górnych położonej, własnością Jana Wagnera będącej, ciała tabularnego nie stanowiącej a z domu mieszkalnego i znajdującego się pod nim placu składającej się w trzech terminach na dniu 28. Października. 23. Listopada i 21. Grudnia 1874 każdym razem o godzinie 10. rano w gmachu sądowym.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa w kwocie 230 zł. w. a.; wadyum wynosi 23 zł. w. a.

C. k. Sąd powiatowy. Zassów dnia 2. Października 1874.

(3527 2—3) **E d y k t.**

L. 6905. C. k. Sąd powiatowy w Radymnie ogłasza niniejszem, że celem zaspokojenia sumy 147 zł. w. a. z pn. odbędzie się na rzecz uprz. zakładu kredyt. włośc. na dniu 26. Października, 23. Listopada i 22. Grudnia 1874., każdą razą o godzinie 10 z rana w sądzie tutejszym publiczna sprzedaż realności pod l. 326 w Skołoszowie położonej, do dłużników Maryi i Jana Poliskiewiczów należącej, ciała tabularnego nie stanowiącej na 300 zł. w. a. oszacowanej, pod warunkami w uchwale z dnia 15. Lipca 1474 l. 16.905/1873 wymienionemi, na którą chęć mających kupna z prawem przeglądu protokołu zastawniczego opisania i oszacowania, tudzież warunków licytacyjnych, według których między innymi chęć kupna mający wadyum w kwocie 30 zł. w. a. przed licytacją złożyć jest obowiązany się zaprasza.

C. k. Sąd powiatowy. Radymno dnia 15. Lipca 1874.

(3510 3—3) **E d y k t.**

L. 3533. C. k. Sąd powiatowy w Niepołomicach niniejszem ogłasza, że przedsięwzięciem przymusową sprzedaż publiczną realności wiejskiej a mianowicie jednego korca gruntu na „Srozu“ zwanego, w Targowisku pod l. 33 położonego, tudzież jednej ćwierci gruntu w „Ostry“ zwanego, także w Targowisku pod l. 63, położonego ciała tabularnego niestanowiących, egzekuta Tomasza Korbuta własnych, celem ściągnięcia przyznanego wyrokiem prawomocnym c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie z dnia 9. Października 1873 do l. 23.718 kar. Freudzie Wasserbergerowej odszkodzenia w kwotach 50 złr., 30 złr. i 24 złr. w. a. z pn. w trzech terminach a to dnia 27. Października, 10. Listopada i 1. Grudnia 1874 zawsze o godzinie 10. przed południem w tutejszym sądzie.

Cena szacunkowa i wywoławcza wynosi 95 złr. zaś wadyum 9 złr. 50 ct. w. a.

Resztę warunków licytacji można przejrzeć w tutejszo-sądowej registraturze.

C. k. Sąd powiatowy. Niepołomice 27. Września 1874.

(3545 3—3) **E d y k t.**

L. 47700. C. k. Sąd krajowy we Lwowie wiadomo czyni, iż wskutek podań Józefa Moreskiego uchwałami do l. 58643/873, 5521/874, 19642/874, 26515/874 i 35919/874 dozwolono intabulację sum: 80 zł., 100 zł., 100 zł., 100 zł. i 85 zł. w. a. z pn. w stanie biernym sumy 500 złr. w. a. dla Jerzego Woodna realności Pauliny Olpińskiej pod l. 1754/4 we Lwowie intabulowanej.

Powyższe uchwały doręcza się z życia i miejsca pobytu niewiadomej Paulinie Olpińskiej do rąk równocześnie w osobie adw. Dr. Moszyńskiego z zastępstwem adw. Dr. Balka ustanowionego kuratora.

Wzywamy niniejszym edyktem Paulinę Olpińską, aby w należytem czasie u ustanowionego kuratora, lub też w sądzie osobiście albo przez innego zastępcę się zgłosiła i celem przestrzeżenia swoich praw stosownych środków użyła, ile że z zaniechania wyniknąć mogące niekorzystne skutki sobie przypisze.

Z c. k. Sądu krajowego. Lwów dnia 26. Września 1874.

(3557 3—3) **Obwieszczenie licytacyi.**

L. 8388. W dalszej drodze egzekucyi celem zaspokojenia należności Schaji Grosza z Trzebini w kwocie 152 zł. kosztów egzekucyjnych 13 zł. 8 ct., 9 zł. 39 ct., i 3 zł. 98 1/2 ct. w. a. gdy pierwszy i drugi stopień egzekucyi przeprowadzony został, i protokoła zastawniczego opisania i oszacowania do sądowej wiadomości przyjęto, zezwala się na

przymusową sprzedaż przez publiczną licytację gospodarstwa gruntowego pod Nr. 132 sub. rep. 166 w Kwacziale położonego, małżonków Stanisława i Maryanny Muchów własnego, a składającego się z domu, piwnicy murowanej, stodoły i pięciu morgów 1570 sążni gruntu pod następującymi warunkami:

1 Sprzedaż ta odbędzie się w trzech terminach na dniu 29. Października, 26. Listopada i 24. Grudnia 1874 każdego razu o 10. godzinie przed południem w sali zwykłych posiedzeń Sądu powiatowego w Chrzanowie.

2. Cena wywołania stanowi wartość szacunkowa rzeczzonego gospodarstwa w kwocie 820 zł. a wadyum 82 zł. i gospodarstwo to na pierwszych dwóch terminach za lub wyżej ceny szacunkowej, na trzecim zaś także niżej ceny sprzedane będzie.

Dalsze warunki licytacji jak również akt opisania i oszacowania w tutejszym c. k. sądzie przejrzane być mogą.

Z c. k. Sądu powiatowego. Chrzanów dnia 4. Września 1874.

(3508 3—3) **Konkurs.**

L. 693/R. s. o. W skutek rozporządzenia wysokiej Rady szkolnej krajowej z dnia 9. Lipca 1874 l. 6037 i 9. Września 1874 l. 9531 rozpisuje c. k. Rada szkolna okręgowa Sanocka niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie;

a) na posadę nauczyciela młodszego stałego przy reorganizowanej szkole w Bażanówce, (powiatu Sanockiego) zostająca w związku z szkołą etatową pospolitą w Zarszynie — z którą posadą połączona jest roczna płaca 250 zł. i wolne pomieszkanie.

b) posadę kierującej nauczycielki przy zreorganizowanej szkole etatowej pospolitej żeńskiej o 4 nauczycielkach w Sanoku z roczną płacą 350 zł. i 50 zł. za kierownictwo — tudzież 60 zł. a. w. na pomieszkanie.

c) trzy dalsze posady starszych nauczycieli przy tejże szkole żeńskiej w Sanoku z roczną etatową płacą po 359 zł. a. w.

d) posada nauczyciela przy szkole pospolitej etatowej w Jasienowie (powiatu Brzozowskiego) z roczną etatową płacą 300 zł. w. a. i wolnem pomieszkaniem.

e) posada nauczyciela przy szkole etatowej w Dylągowie pow. Brzozowskim, z roczną etatową płacą 300 zł. w. a. i wolnem pomieszkaniem;

f) posada nauczyciela stałego młodszego przy szkole filialnej w Bukowie (powiat Brzozów), zostającej w związku z szkołą etatową w Jasionowie z roczną płacą 250 zł. a. w. i wolnem pomieszkaniem.

g) posada nauczyciela stałego młodszego przy szkole filialnej w Temeszowie w powiecie Brzozowskim, zostającej w związku z szkołą etatową w Dydni z roczną płacą 250 zł. w. a. i wolnem pomieszkaniem.

Prawo prezentowania przy szkole w Bażanówce służy Radzie szkolnej miejscowej w Jaćmierzu; przy etatowej żeńskiej w Sanoku Radzie szkolnej miejscowej w Sanoku; przy szkołach etatowych w Jasionowie Dylągowie miejscowym Radom szkolnym, przy szkole filialnej w Bukowie miejscowej Radzie szkolnej w Jasionowie — a przy szkole filialnej Temeszowie w Radzie szkolnej miejscowej w Dydni.

Kandydaci i kandydatki o posady powyższe mają podania swoje opatrzone należytemi dokumentami — mianowicie patentem uzdolnienia nauczycielskiego — w razie jeżeli w służbie zostają — za pośrednictwem swych przełożonych Rad szk. okręg. pod których zwierzchnictwem zostają do tutejszej Rady szk. okręgowej najdalej w przeciągu sześciu tygodni od pierwszego umieszczenia niniejszego konkursu w urzędowej gazecie Lwowskiej wnieść.

C. k. Rada szkolna okręgowa. Sanok dnia 27. Września 1874.

(3511 3 3) **E d y k t.**

L. 4141. C. k. Sąd powiatowy w Niepołomicach niniejszem ogłasza, że przedsięwzięciem przymusową sprzedaż publiczną realności włościańskiej pod l. 335 w Woli Batorskiej położonej, Karola Kołodzieja własnej, przedmiotu ksiąg hipotecznych niestanowiącej, na zaspokojenie wierzytelności p. Mojżeszowi Rittermanowi w kwocie 120 złr. w. a. z pn. w trzech terminach mianowicie dnia 20. Października, 10. Listopada i 1. Grudnia 1874, zawsze o godzinie 10. przed południem w tutejszym sądzie.

Cena szacunkowa i wywoławcza wynosi 495 złr., wadyum zaś 49 złr. 50 centów w. austr.

Resztę warunków licytacji można przejrzeć w tutejszo-sądowej registraturze.

C. k. Sąd powiatowy. Niepołomice 29. Września 1874.

(3567 3-3) **E d y k t.**

L. 6072 C. k. Sąd powiatowy delegowany dla okolicy miasta Lwowa czyni wiadomo, iż na żądanie c. k. uprzyw. zakładu kredytowego włościańskiego w celu zaspokojenia resztującej dłużniej kwoty 520 zł. 44 ct. w. a. z większej 600 zł. w. a. pochodzącej z odsetkami po 12% od 24. Lutego 1872 aż do dnia rzeczywistej zapłaty, tudzież dalszymi 30% odsetkami od kwoty w należytym czasie nieuiszczonej, nakoniec na zaspokojenie kosztów w kwocie 22 zł. 37 ct. w. a. i kosztów egzekucyjnych 3 zł. 42 ct. w. a. przymusowa sprzedaż realności ciała tabularnego stanowiącej, dłużnika Berla Schellera włośniej, w Persenkówce pod Nr. 7 położonej, ze wszystkimi do teje realności należącymi gruntami i przynależnościami w drodze publicznej licytacji w jednym tylko terminie na dniu 30. Listopada 1874, o godzinie 10. przed południem w tutejszym Sądzie przedsięwzięta zostanie.

Cena wywołania stanowi 1200 zł. w. a. a. chęć kupienia mający złożyć ma 120 zł. w. a. jako wadium, w gotówce w obligacjach państwa, w listach zastawnych towarzystwa kredytowego, albo w listach zastawnych zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie, wraz z kuponami nie zapadłymi według ostatniego kursu w „Gazecie Lwowskiej“ uwidocznionej.

Blizsze warunki przejrzyć można w tutejszo sądowej registraturze.

Lwów dnia 23. Sierpnia 1874.

(3544 2-3) **K o n k u r s.**

L. 22939. Posada ekspedynta pocztowego w Suchej powiat Żywiec, za kontraktem i kaucją w kwocie 300 zł. roczne wynagrodzenie 300 zł. ryczałt kancelaryjny 80 zł. w. a.

Podania należy wnieść w przeciągu czterech tygodni do Dyrekcji poczt we Lwowie.

Lwów dnia 8. Października 1874.

(3566 2-3) **K o n k u r s.**

L. 8072. Celem obsadzenia posady kancelisty przy sądzie powiatowym w Horodence — a w razie przeniesienia jakiego przy innym sądzie zachodniej Galicyi takiej samej posady w XI. klasie rangi, rozpisyje się konkurs z terminem do 16. listop. 1874.

Kompetenci wykazać winni znajomość języków krajowych i niemieckiego jako też manipulacji sądowej i wnieść podania swe w wyz. oznaczonym terminie do Prezydium sądu obwodowego w Stanisławowie.

Lwów dnia 8. października 1874.

(3524 2-3) **E d y k t.**

L. 982. C. k. Sąd powiatowy w Radymnie ogłasza niniejszem, celem zaspokojenia wypożyczonego przez Dmytra Fedynę w c. k. uprz. Zakładzie kredytowym włościańskim we Lwowie kapitału 150 zł. w. a. z odsetkami po 12% od 8. Czerwca 1870 bieżącymi z pn. odbędzie się na dniu 23. Listopada 1874 o godzinie 10. zrana w Sądzie tutejszym publiczna sprzedaż realności pod l. 90 w Stubienuk położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, Dmytrowi Fedynie własnej, w protokole z 14. Lipca 1869 za stawianco opisaney, na 600 zł. w. a. oszacowanej, pod warunkami w uchwale z d. 23. Października 1872 l. 5472 wyszczególnionemi, na którą chęć mających kupna z prawem przeglądu warunków licytacyjnych, tudzież protokołu zastawniczego opisanego się zaprasza.

C. k. Sąd powiatowy

Radymno dnia 28. Września 1874.

(3525 2-3) **E d y k t.**

L. 3901. C. k. Sąd powiatowy w Radymnie ogłasza niniejszem, że celem zaspokojenia pożyczki w uprz. Zakładzie kredytowym włościańskim przez Andrzeja Moraszka w kwocie 300 zł. a. w. zaciągniętej, a względnie resztującej kwoty 294 zł. a. w. z pn. odbędzie się na dniu 26. Października, na dniu 23. Listopada i na dniu 22. Grudnia 1874 każdą razą o godzinie 10. zrana w Sądzie tutejszym publiczna sprzedaż realności do dłużnika Andrzeja Moraszka należającej, na 600 zł. a. w. oszacowanej, ciała tabularnego nie stanowiącej, w protokole zastawniczego opisanego, z dnia 17. Października 1870 opisaney i oszacowanej, na którą chęć mających kupna z prawem przeglądu tegoż protokołu, tudzież warunków licytacyjnych, w uchwale z 5. Września 1874 l. 3901 wymienionemi się zaprasza.

C. k. Sąd powiatowy

Radymno 5. Września 1874.

(3534 2-2) **O g ł o s z e n i e k o n k u r s u.**

L. 1360. Przy szkole wydziałowej w Wieliczce opróżniona została posada dyrektora z płacą 600 zł. w. a.

Prawo prezentowania przysłuża Radzie gminnej.

Ubiegający się winni podania swoje wnieść najdalej do 6 tygodni w sposób krajową ustawą wskazany, do c. k. Rady szkolnej okręgu zamiejscowego.

W Krakowie dnia 6. października 1874.

(3539 2-3) **E d y k t.** L. 5052.

C. k. Sąd powiatowy w Sieniawie podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że w skutek odezwy c. k. Sądu obwodowego w Przemyślu z dnia 24. Czerwca 1874 L. 7844 odbędzie się na zaspokojenie sumy wekslowej Wolfa Karpf w kwocie 251 zł. a. w. z odsetkami po 6% od dnia 4. Lutego 1873 bieżącymi i kosztami sądowymi w ilości 10 zł. 88 ct. w. a. tudzież kosztów egzekucyjnych 4 zł. 87 ct. 3 zł. 48 ct. 36 ct. 3 zł. 67 ct. 8 zł. 56 ct. i 4 zł. 61 ct. w. a. po przeprowadzonym pierwszym i drugim stopniu egzekucyi przymusowa publiczna sprzedaż gospodarstwa pod l. Cons. 76 w Dąbrowicy położonego ciała tabularnego niestanowiącego protokołami z dnia 6. Września 1873 i 17. Stycznia 1874 do Sądu przyjętymi zajętej i oszacowanej dłużnika Macieja Pieczatek własnej w trzech terminach a to na dzień 29. Paźdz. 19. Listop. i 10. Grudnia 1874 każdą razą o godzinie 10 rano na których powyższa realność najwięcej ofiarującemu pod następującymi warunkami sprzedaną będzie

1. Za cenę wywołania stanowi się cena szacunkowa w kwocie 700 zł. w. a.
2. Każdy kupujący obowiązany jest złożyć jako wadium 100% powyższej ceny wywołania do rąk komisji licytacyjnej.

Realność powyższa zostanie na pierwszych dwóch terminach tylko za cenę szacunkową lub wyżej takiejowej zaś na trzecim terminie i poniżej ceny szacunkowej sprzedaną.

Resztę warunków licytacyjnych tudzież protokół zastawniczego opisanego i oszacowania tej realności można w tutejszo sądowej registraturze przejrzyć.

C. k. sąd powiatowy.

Sieniawa dnia 24. Września 1874.

(3535 2-3) **E d y k t.**

L. 17766. C. k. Sąd powiatowy m. del w Tarnowie czyni niniejszem wiadomo, że Franciszek Siedlik z Łekawicy, wskutek uchwały c. k. Sądu obwodowego w Tarnowie z dnia 10. Września 1874 l. 17625 za marnotrawcę uznany, i że w skutek tego Józef Budzik kuratorem jego ustanowiony został. Tarnów dnia 1. Października 1874.

(3538 2-3) **E d y k t.**

L. 983. C. k. Sąd powiatowy w Radymnie ogłasza niniejszem że na rzecz uprz. zakładu kredytowego włościańskiego, odbędzie się celem zaspokojenia pożyczki w kwocie 250 zł. w. a. z pn. w sądzie tutejszym na dniu 30. Listopada 1874 o godz. 9 z rana publiczna sprzedaż realności w Stubienuk pod Nr. 61 położonej ciała tabularnego niestanowiącej, do dłużnika Stefana Żygi należającej, na 500 zł. w. a. oszacowanej w protokole z 14. Lipca 1869 zastawniczo opisaney, pod warunkami w uchwale z 28. Lipca 1873 l. 3339 wyszczególnionemi, na którą chęć mających kupna z prawem przeglądu zastawniczego opisu tudzież warunków licytacyjnych ch się zaprasza.

C. k. Sąd powiatowy.

Radymno dnia 16. Września 1874.

(3537 2-3) **O b w i e s z c z e n i e.**

L. 5094. C. k. Sąd powiatowy w Kozowie podaje do wiadomości że wskutek zapłaty uchwały c. k. Sądu obwodowego w Złoczowie z dnia 16. Września L. 7787 cyw. Fedko Choma włościan z Szczepanowa jako marnotrawca uznany i onemuż kurator w osobie Jwana Szanajdy gospodarza z Szczepanowa nadany został.

Z c. k. Sądu powiatowego.

Kozowa dnia 25. Września 1874.

(3540 2-3) **O b w i e s z c z e n i e.**

L. 5473. C. k. Sąd powiatowy w Sieniawie, podaje do powszechnej wiadomości, że celem zaspokojenia wywalczonej przez Ozyasza Friedmana przeciw Iwana i Tańki Biela kwoty 70 zł. w. a. z pn. rozpisano publiczną przymusową sprzedaż realności gruntowej włościańskiej pod L. k. 82 Rep. Nr. 126 w Dąbrowicy w starostwie Jarosławskim położonej o własności Iwana i Tańki Biela będącej w 3 terminach dnia 12. Listopada 27. Listopada i 17. Grudnia 1874 każdą razą o godz. 10 przed południem w w tutejszym sądzie odbyć się mających. Jako cenę wywołania przyjęto wartość szacunkową w kwocie 415 zł. w. a. wadium wynosi 42 zł. w. a., realność powyższa na 2 pierwszych terminach tylko wyżej lub za cenę szacunkową na trzecim terminie także niżej takiejowej sprzedaną zostanie.

Akt oszacowania i opisanego jako też bliższe warunki licytacji przejrzone być mogą w registraturze tutejszo sądowej

C. k. Sąd powiatowy.

Sieniawa dnia 21. Sierpnia 1874.

(3536 2-3) **E d y k t**

L. 3702. Na podstawie uchwały c. k. Sądu obwodowego Złoczowskiego z dnia 15. Kwietnia 1874 do l. 3323 uznaje się Macieja Clementa rodem z Koszyc, 52 lat liczącego byłego warkfirera w warsztacie maszyn kolei żelaznej Karola Ludwika w Brodach a obecnie w zakładzie obłąkanych w Klosteneuburgu się znajdującą głupekowatym i

ustanawia się dlań kuratorem Dra. Kornela Lewickiego adwokata we Lwowie.

Co podaje się do publicznej wiadomości.

Z c. k. Sądu powiatowego

Brody dnia 13. Września 1874.

(3554 3-3) **E d y k t.**

L. 58039. C. k. Sąd krajowy jako handlowy wiadomo czyni, że dla niewiadomego z życia i miejsca pobytu F. B. (Franciszka Borgiasza) Hanickiego w sprawie Ch. F. Kaminer o zapłcenie sumy wekslowej 150 zł. w. a. z pn. kurator w osobie p. adwok. Dr. Popiela z zastępstwem p. adw. Dr. Łubińskiego ustanowiony został, i że nakaz zapłaty z dnia 26. Września 1874 l. 55452 z życia i miejsca pobytu niewiadomemu F. B. Hanickiemu do rąk ustanowionego kuratora doręcza się.

Wzywamy niniejszym edyktem p. F. B. Hanickiego, aby w należytym czasie u ustanowionego kuratora, lub też w Sądzie osobiście albo przez innego zastępcę się zgłosił, i celem przestrzegania swoich praw stosownych środków użył, ile że z zaniechania wyniknąć mogące niekorzystne skutki sobie przypisze.

Lwów dnia 9. Października 1874.

(3558 3-3) **O b w i e s z c z e n i e.**

L. 1054. C. k. Sąd powiatowy w Tuchowie podaje do publicznej wiadomości, iż dnia 19. Października 1874 a w razie braku licytantów dnia 31. Października 1874 odbędzie się publiczna licytacja w tutejszym Sądzie celem wiktowania aresztantów i inkwizytów na czas od 1. Stycznia do końca Grudnia 1875, do której to licytacji chęć mających się zaprasza.

Tuchów dnia 30. Września 1874.

Doniesienia prywatne.

(2433 26-?)

„Puritas“

plyn odmładzający włosy.

„Puritas“ nie jest barwą do włosów, lecz płynem mlecznym, posiadającym niemal cudowny przymiot odmładzania siwych już włosów, i zwracania włosom stopniowo, a najdalej do czternastu dni tego samego koloru, który pierwotnie posiadały.

„Puritas“ nie zawiera w sobie żadnej materii barwnej. Można włosy według upodobania zmywać wodą, można sypiać na biało powleczonej poduszkach, nie spostrzeżenie się ani śladu barwy, ponieważ

„PURITAS“

nie farbuje, lecz odmładnia.

Używanie

tego płynu jest zupełnie pojedyncze. Mleko to wlewa się na dłoń, naciera płynem włosy tak długo, aż należyce zwilgotnieją i powtarza się to co dziennie. Na tem się kończy. Gdy włosy uzyskają dawniejszą swą naturalną barwę, co zazwyczaj po upływie 10 do 12 dni następuje, wystarcza do dalszego utrzymania barwy używanie tego płynu 2 razy na tydzień i można tym sposobem odmłodzić wąsy, faworyty i brody, jak niemniej najdłuższe i najbujniejsze włosy damskie.

Flaszka „Puritas“ kosztuje 2 zł. (przy przesyłkach 20 ct. za opakowanie). Płyn ten otrzymać można za pobraniem pocztowem u

Otto Frauz & Comp, in Wien, Mariahilferstrasse 38.

i w głównych składach:

Wien: Josef Weiss, Apotheker, Stadt, unter den Tauchlauben.

Pest: Josef von Török, Apotheker, Königsgasse 7.

Prag: Josef Fürst, Apotheker, Schillinggasse.

Brünn: A. W. Wlasak, Apotheker „zum römischen Kaiser“.

NB. Skuteczność i nieszkodliwość tego płynu zaświadcza zdanie czasopisma medycznego „Wiener Medicinische Presse“ z dnia 2. Sierpnia 1874 które na tem miejscu w każdym pierwszym numerze miesięcznym przedrukowanem będzie.

SERCE I RĘKA

bardzo zajmująca powieść
J. I. KRASZEWSKIEGO
wychodzi w
„TYGODNIU“

Cena „Tygodnia“ kwartalnie wynosi
na prowincyi 3 zł. 50 ct.

Prenumeratę przyjmują wszystkie księgarnie i urzęda pocztowe. (1890 3 6)

(3016 3-)

Ważne.

Handel towarów kolonialnych,
win, herbaty, owoców
i wszelkich jakości

F. W. Królikowskiego

we Lwowie

rozseła towary kupione za gotówkę najmniej 50 zł. w. a. wynoszącą, nie rachując w to cukru, na koszt własny do każdej stacji kolei galicyjskich, dając tym sposobem możność zaopatrzenia się w towar tylko doborowej jakości, po cenach czysto sklepowych, nie liczy bowiem w tym razie i opakowania.

KSIEGARNIA

Seyfartha i Czajkowskiego

we Lwowie poleca:

Ustawa gminna	zł. —.60 ct.
Ustawy wyznaniowe	— .40 „
Nowela sądowa	— .40 „
Ustawa o księgach hypotecyjnych	— .80 „
Podręcznik dla przysięgłych	— .30 „
0 podatkach. (Zarys treściwe, ułożył Winhard)	3.50 „
Słownik niem.-polski wyrazów prawniczych i administracyjnych.	2.— „
Gerichtordnung westgalizische, (Manzsche Gesetzes-Ausgabe 16ter Band)	1.30 „
Zoll Tarif von F. Pillwein, bis auf die neueste Zeit ergänzte Ausgabe, 2 Bände, (M. G. Ausgabe 13. Bd.)	4.50 „
Strafgesetz Allgemeine (M. G. Ausgabe 4ter Band)	1.40 „
Mitterbacher, Erläuterung zur Strafprocess-Ordnung v. 23. Maj 1873	7.60 „
Rulf Fr. Dr., Strafrechtsfälle ohne Entscheidungen Zum akadem. Gebrauche und zur Vorbereitung z. Prüfung aus dem Strafrechte	1.— „
Rulf Fr. Dr., Strafprocessordnung österreichische	3.60 „
Starr F. Sach- und Nachschlage-Register vollständiges zum öster. Reichsgesetzblatte vom J. 1849—1872.	3.— „

(3597 1-2)

Obwieszczenie.

L. 2341.

(3565 —33)

Dyrekcya galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego obwieszcza niniejszem, że na podstawie §. 63 Ustaw, kapitały 2114 zł. 22 ct. m. k., czyli 2220 zł. 85/10 ct. w. a. i 1000 zł. w. a. listami zastawnymi, z większych sum 3300 zł. m. k. i 1000 zł. w. a. na hypotekę dóbr Kornice, w powiecie Samborskim położonych, W. Motia Gerber własnych, z tego Towarzystwa wypożyczone, z dniem 1. Lipca 1873 jeszcze pozostałe, wraz z odsetkami i należnościami podrzędnymi, właścicielowi tych dóbr wypowiedziane zostają, z tym dodatkiem, ażeby w przeciągu sześciu miesięcy takowe pod rygorem egzekucyi, mianowicie licytacji dóbr hypotece podległych, do kasy Towarzystwa kredytowego ziemskiego były złożone.

We Lwowie dnia 28. Września 1874.

Das Getreide- und
Producten - Commissions - Geschäft von

F. W. Lustig, in Leipzig

eine der ältesten und solidesten Firmen obiger Branchen
in Sachsen hält sich, bei feinsten Berliner und Wiener
Referenzen, zu Consignationen jeder Art etc. bestens empfohlen und gewährt angemessene baare Vorschüsse.

(3560 1-3)